

ESG-asioiden vaikutus nuorten sijoittajien sijoituspäätöksiin

Antti Härkönen

Venla Meriläinen

Opinnäytetyö, AMK

Helmikuu 2024

Liiketalouden tutkinto-ohjelma (AMK)

Härkönen, Antti & Meriläinen, Venla

ESG asioiden vaikutus nuorten sijoittajien sijoituspäätöksiin

Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Helmikuu 2024, 49 sivua

Liiketalouden tutkinto-ohjelma. Opinnäytetyö AMK.

Julkaisun kieli: suomi

Julkaisulupa avoimessa verkossa: kyllä

Tiivistelmä

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää ESG-asioiden vaikutusta nuorten sijoittajien sijoituspäätöksiin. Vastuullinen sijoittaminen on noussut viime vuosien aikana yleiseksi teemaksi sijoitusmaailmassa ja erityisesti nuorten ajatellaan olevan vastuullisen sijoittamisen suunnannäyttäjiä. Ilmastonmuutos, ihmisoikeudet sekä hyvä hallinto ovat nousseet teemoiksi, joihin halutaan vaikuttaa myös sijoituspäätöksiä tehdessä. Tämän vuoksi päätettiin lähteä tutkimaan nuorten vastuullista sijoittamista ja sitä, miten ESG asiat vaikuttavat heidän sijoituspäätöksiinsä.

Tutkimusotteeksi valikoitui määrällinen tutkimus ja tutkimusmenetelmänä käytettiin strukturoitua kyselytutkimusta. Kyselytutkimus toteutettiin Webropol-verkkokyselynä ja se jaettiin Facebookin Sijoituskerhorhmässä sekä opinnäytetyön tekijöiden omissa sosiaalisen median kanavissa. Vastauksia kyselyyn saatiin 85.

Tutkimuksen tuloksista selvisi, että sijoituskohteiden vastuullisuus on nuorille tärkeää. Vastaajien eniten hyödyntämä vastuullisen sijoittamisen lähestymistapa oli suosiminen ja vähiten hyödynnettyjä ESG-integrointi sekä vaikuttavuussijoittaminen. Nuoret etsivät tietoa sijoituskohteiden vastuullisuudesta pääasiassa rahasto- ja sijoitustuotteiden esitteistä. Tutkimustuloksissa tärkeimmäksi näkökulmaksi, jonka nuoret huomioivat tehdessään sijoituspäätöksiään vastuullisin perustein nousi ympäristövastuu ja toisella sijalla tuli sosiaalinen vastuu.

Tuloksista voidaan kuitenkin huomata, että vaikka nuorille sijoituskohteidensa vastuullisuus on tärkeää, vain harva tekee sijoituspäätöksiään vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoja hyödyntäen. Vain hyvin pieni osa kyselyyn vastanneista oli tehnyt omista sijoituksistaan vähintään puolet hyödyntäen vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoja.

Avainsanat (asiasanat)

ESG, vastuullinen sijoittaminen, sijoituspolitiikka, vastuullisuus, sijoittaminen, sijoituskäyttäytyminen

Muut tiedot (salassa pidettävät liitteet)

-

Härkönen, Antti & Meriläinen, Venla

The impact of ESG issues on the investment decisions of young investors

Jyväskylä: JAMK University of Applied Sciences, February 2024, 49 pages

Degree Programme in Business Administration. Bachelor's thesis.

Permission for open access publication: Yes

Language of publication: Finnish

Abstract

The purpose of the thesis was to find out the impact of ESG issues on the investment decisions of young investors. Responsible investing has become a common theme in the investing world in recent years, and young people are thought to be the trendsetters of responsible investing. Climate change, human rights and good governance have emerged as themes that we want to influence when making investment decisions. Because of this, it was decided to research the responsible investing of young people and how ESG issues affect their investment decisions.

A quantitative study was selected as the research sample and a structured questionnaire was used as the research method. The survey was carried out as a Webropol online survey, and it was shared in the Si-joituserho-Facebook group and in the thesis authors' own social media platforms. 85 responses were received to the survey.

The results of the study revealed that the responsibility of investment targets is important to young people. The responsible investment approach most benefited by the respondents was positive screening and the least utilized were ESG integration and impact investing. Young people look for information about the responsibility of investment targets mainly from fund and investment product brochures. In the research results, environmental responsibility emerged as the most important aspect that young people considered when making their investment decisions on responsible grounds, and social responsibility came in second place.

However, it can be noted from the results that although the responsibility of their investment targets is important to young people, only a few make their investment decisions using responsible investment approaches. Only a very small part of the survey respondents had made at least half of their own investments using responsible investment approaches.

Keywords/tags (subjects)

ESG, responsible investing, investment policy, responsibility, investing, investment behavior

Miscellaneous (Confidential information)

-

Sisältö

1	Johdanto	3
2	Vastuullinen sijoittaminen	4
2.1	Vastuullisen sijoittamisen viitekehykset	4
2.2	Vastuullinen sijoittaminen Suomessa	7
2.3	Lähestymistavat	8
2.4	Eettinen sijoittaminen	11
3	ESG	12
3.1	Raportointi ja analyysit	12
3.2	ESG-luokitukset	13
3.3	ESG-standardit.....	14
3.4	ESG ja tuotto-odotukset.....	15
4	Nuorten sijoitustottumukset	15
5	Tutkimusasetelma	17
5.1	Tutkimusongelma ja tutkimuksen tavoitteet.....	17
5.2	Tutkimusmenetelmät.....	17
6	Tutkimustulokset	22
6.1	Taustatiedot	22
6.2	Tutkimustulokset.....	26
7	Johtopäätökset	31
8	Pohdinta	35
	Lähteet	38
	Liitteet	42
	Liite 1. Saatekirje	42
	Liite 2. Kyselylomake	43
Kuviot		
	Kuvio 1. Kyselyyn vastanneiden ikäjakauma.....	23
	Kuvio 2. Kyselyyn vastanneiden sukupuoli	24
	Kuvio 3. Kyselyyn vastanneiden elämäntilanne.....	25
	Kuvio 4. Kyselyyn vastanneiden koulutustausta	25
	Kuvio 5. Miten hyvin vastaajat tuntevat eri vastuullisen sijoittamisen lähestymistavat	27
	Kuvio 6. Missä määrin vastaajat hyödyntävät eri vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoja sijoituspäätöksissään	28

Kuvio 7. Mitä lähteitä vastaajat hyödyntävät sijoituskohteen vastuullisuuden arvioinnissa....	30
Kuvio 8. Mitkä näkökulmat ovat vastaajille tärkeitä vastuullisen sijoittamisen päätöksiä tehdessä	31

Taulukot

Taulukko 1. Miten tärkeää sijoituskohteen vastuullisuus on sinulle?	26
Taulukko 2. Kuinka suuren osuuden omista sijoituksistasi olet tehnyt vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoja hyödyntäen?	29

1 Johdanto

Vastuullinen sijoittaminen on kasvattanut suosiotaan viime vuosina ja entistä enemmän sijoittajat näkevät vastuullisen sijoittamisen mahdollisuutena hankkia sijoituksilleen ylituottoa ja samalla sijoittaa pääomansa kestäväen kehityksen linjojen mukaisiin kohteisiin. Yritys- ja sijoitustoiminnassa on yleistynyt vastuullisuuden mittaamisen mittareiksi erilaiset ESG-mittarit, joilla mitataan yrityksen vastuullisuutta ympäristön, sosiaalisen vastuun sekä hallinnon osa-alueilla. ESG on yleisesti hyväksytty termi, jota käytetään, kun puhutaan yritysten tai sijoitustuotteiden vastuullisuudesta. ESG tulee sanoista Environment, Social ja Governance eli ympäristö, sosiaalinen vastuu ja hyvä hallintotapa. ESG-termiä avataan tarkemmin luvussa kolme. Näiden mittausten pohjalta yrityksille annetaan vastuullisuusluokituksia ja laaditaan vastuullisuusraportteja, jotta sijoittajien on helpompi arvioida omien sijoituskohteidensa vastuullisuutta.

Opinnäytetyön aiheena on, millainen näiden edellä mainittujen ESG-asioiden vaikutus on nuorten sijoittajien sijoituspäätöksiin. Aiheen valintaan vaikutti vastuullisen sijoittamisen ajankohtaisuus. Aiheen rajaus kohdistui nuoriin sijoittajiin, koska aiempien tutkimusten perusteella nuoret ovat olleet valveutuneempia vastuullisen sijoittamisen suhteen kuin muut ikäryhmät. Aluksi tarkastellaan aiheen teoreettista viitekehystä. Teoreettinen viitekehys sisältää katsauksen vastuulliseen sijoittamiseen, sen lähestymistapoihin sekä vastuulliseen sijoittamiseen Suomessa. Toinen teoriaosuus käsittelee ESG:tä kokonaisuudessaan aina raportoinnista ja luokittelusta tuotto-odotuksiin asti. Viimeinen teoriaosuus tarkastelee nuorten vastuullista sijoittamista.

Tutkimusosuudessa toteutetaan määrällinen tutkimus käyttämällä aineistonkeruuvälineenä strukturoitua kyselylomaketta. Tutkimuksen tavoitteena on pyrkiä löytämään vastaus tärkeimpään tutkimuskysymykseen: Kuinka suuri vaikutus vastuullisuudella on nuorten sijoittajien sijoituspolitiikassa?. Tutkimuksessa kiinnitetään myös huomiota siihen, kuinka nuoret sijoittajat hyödyntävät ESG-tuloksia heidän sijoituspolitiikkansa osana ja mitä vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoja nuoret sijoittajat suosivat. Ennen tutkimusosuutta kuvataan myös tarkemmin tutkimuskysymykset sekä käytössä olevat tutkimusmenetelmät. Tutkimuksen validiteettia sekä reliabiliteettia myös tarkastellaan osana tutkimusosuuden kokonaisuutta. Lopuksi suoritetaan loppupohdinta teoreettisen viitekehysten sekä tutkimuksen kokonaisuudesta.

2 Vastuullinen sijoittaminen

Vastuullisen sijoittamisen voidaan kiteyttää tarkoittavan sijoitustyyliä, jossa sijoituspäätöksiä tehdessä huomioidaan ympäristö- ja sosiaaliseen vastuuseen sekä hyvään hallintotapaan liittyvät tekijät tinkimättä kuitenkaan sijoitusten tuotosta. Nämä vastuullisuustekijät muodostavat käsitteen ESG (Environment, Social, Governance), josta kerrotaan tarkemmin seuraavassa luvussa. (Hyrskke, Lönnroth, Savilaakso & Sievänen 2020, 17.)

Vastuullinen sijoittaminen on määritelmänä laaja ja jokaisen vastuullisen sijoittajan päätöksiä ohjaa heidän oma arvomaailmansa. Aloittaessaan vastuullista sijoittamista sijoittajan tulee pohtia sitä, mitkä vastuullisuustekijät ovat hänelle itselleen ne tärkeimmät, joista ei tahdo sijoitusvalinnoissaan tinkiä. Sijoittaja voi valita, mihin vastuullisuuskriteereihin haluaa kiinnittää sijoitusstrategiansa eniten huomiota ja jättää vähemmän tärkeät tekijät vähemmälle huomiolle. Vastuullisuustekijöiden lisäksi myös riskinottohalukkuus ja sijoitusten tuotto-odotus tulee ottaa huomioon päätöksiä tehdessä. (Kurittu 2021, 31, 39.) Kansainvälisen sijoitusammattilaisten yhteisön CFA Institutin vuonna 2020 julkaiseman raportin mukaan sijoittajat ja organisaatiot ottavat sijoitusanalyseissään tai -päätöksissään huomioon eniten hyvään hallintoon liittyviä vastuullisuustekijöitä (Future of sustainability in investment management: from ideas to reality, 2020).

Vastuullisuustekijät huomioimalla sijoittaja saa kokonaisvaltaisemman kuvan erityisesti yhtiön riski- ja tuotto-profiilista sekä vaikutuksesta yhteiskuntaan ja ympäristöön. Silvola ja Landaun (2019) mukaan tutkimukset ja tilastot osoittavat, että valitsemalla vastuullisen sijoitusstrategian on mahdollista saavuttaa ylituottoa sijoituksilleen. Riski vastuullisissa sijoituksissa on pienempi ja pitkällä aikavälillä ne tuottavat paremmin. (Silvola & Landau 2019, 18, 20–21.)

2.1 Vastuullisen sijoittamisen viitekehykset

Vastuullisen sijoittamisen viitekehykset, kuten kansainväliset normit ja standardit, muodostavat olennaisen osan sijoittajien päätöksentekoa. Normipohjainen tarkastelu on yleinen käytäntö sijoituskohteiden vastuullisuuden määrittelyssä, koska pelkkä kansainvälinen lainsäädäntö ei välttämättä riitä vastuullisuuden näkökulmasta. Normipohjaisessa tarkastelussa sijoituskohteiden vastuullisuuden määrittelyssä käytetään tukena muun muassa ympäristöä, yritystoimintaa sekä

korruptiota koskevia kansainvälisiä normeja. Viitekehysten tarkoituksena on yhtenäistää käytänteitä vastuullisen sijoittamisen osalta ja edistää myös vastuullisuuden toteutumista. (Varpula 2023.)

Vuosien saatossa on luotu paljon erilaisia vastuullisen sijoittamisen viitekehyksiä, joista osa on vakiintunut käyttöön yleisemmiksi kuin toiset. Mitään kaikkea kattavaa ja yhteisesti sovittua viitekehystä ei ole luotu ja jokainen viitekehys palveleekin hieman eri lailla sijoittajaa huomioiden juuri kyseisessä viitekehyksessä painotettavia kohteita. Osa viitekehyksistä on noussut kuitenkin kansainvälisesti paljon käytetyiksi ja tällaisia ovat esimerkiksi GRI, TCFD, SFDR sekä YK:n periaatteet vastuullisesta sijoittamisesta. (Vastuullinen sijoittaminen pähkinänkuoressa.)

GRI

GRI eli Global Reporting Initiative on keskeinen toimija vastuullisen sijoittamisen kontekstissa tarjoamalla maailmanlaajuisesti hyväksytyjä raportointistandardeja, jotka mahdollistavat yritysten avoimen ja vertailukelpoisen raportoinnin niiden taloudellisista, ympäristöllisistä ja sosiaalisista suorituskyvistä. GRI:n tavoitteena on edistää kestävästä kehityksestä tarjoamalla rakenteellinen kehys, joka mahdollistaa sidosryhmien, kuten sijoittajien, arvioivan yritysten vastuullista liiketoimintaa. Keskeisimmät GRI:n piirteet sijoittajan näkökulmasta liittyvät standardien tarjoamaan systemaattiseen ja yhdenmukaiseen tapaan arvioida yritysten vastuullisuutta. Standardeja voidaan hyödyntää yritysten suorituskyvyn arviointiin eri vastuullisuuskriteerien osalta. Nämä kriteerit voivat kattaa esimerkiksi hiilijalanjäljen, ihmisoikeudet, työntekijän hyvinvoinnin ja yritysten hallintorakenteet. (A Short Introduction to the GRI Standards.)

TCFD

TCFD eli Task Force on Climate-related Financial Disclosures on kansainvälinen aloite, jonka tavoitteena on edistää avoimuutta ja vastuullisuutta ilmastonmuutokseen liittyvien taloudellisten riskien hallinnassa. G20-maat perustivat TCFD:n vuonna 2015 tarjoamaan yrityksille ja sijoittajille yhtenäiset puitteet ilmastoon liittyvän taloudellisen informaation raportointiin. TCFD:n suositukset keskittyvät neljään pääalueeseen. Ensimmäinen on, että yritysten odotetaan raportoivan ilmastonmuutoksen vaikutuksista liiketoimintastrategiaansa. Toiseksi yritysten tulisi tunnistaa, arvioida ja hallita

ilmastonmuutokseen liittyviä riskejä osana liiketoimintaprosessejaan. Kolmantena TCFD edellyttää yrityksiä kertomaan mittareista ja tiedonlähteistä, joita on käytetty ilmasto vaikutusten mittaamisessa. Neljänneksi TCFD kannustaa yrityksiä parantamaan ilmastonmuutokseen liittyvää taloudellista raportointiaan. (TCFD Recommendations.)

YK:n periaatteet vastuullisesta sijoittamisesta

YK:n periaatteet vastuullisesta sijoittamisesta eli UNPRI (United Nations Principles for Responsible Investment) ovat kattava kehys, jonka tavoitteena on ohjata sijoittajia integroimaan ympäristö-, sosiaaliset ja hallinnolliset näkökohdat päätöksentekoonsa. Näitä periaatteita soveltamalla sijoittajat pyrkivät edistämään kestävästä liiketoimintaa ja vastuullista sijoituskäytäntöä. UNPRI koostuu kuudesta periaatteesta, jotka ovat: Ympäristö, sosiaaliset ja hallinnolliset näkökohdat päätöksenteossa, omistajuuden hoito, avoin vuoropuhelu sidosryhmien kanssa, yhteistyö muiden sijoittajien kanssa, vastuullisuuden edistäminen sijoitus alalla sekä raportointi ja läpinäkyvyys. Periaatteiden avulla UNPRI luo kehyksen, joka ohjaa sijoittajia vastuullisen sijoittamisen kaikilla tasoilla ja sitouttaa heidät toimimaan eettisesti ja pitkäjänteisesti. (What are Principles for Responsible Investment.)

YK:n kestävän kehityksen tavoitteet

YK:n kestävän kehityksen tavoitteet eli SDG (Sustainable Development Goals) ovat maailmanlaajuisia päämääriä, jotka on asetettu saavutettavaksi vuoteen 2030 mennessä. Näistä tavoitteista käytetään myös nimitystä Agenda 2030. Tavoitteita on yhteensä 17 ja ne kattavat laajan kirjon aiheita, kuten nälänhädän poistamisen, köyhyyden vähentämisen, koulutuksen edistämisen, sukupuolten tasa-arvon tukemisen sekä puhtaan veden ja hygienian takaamisen. Tavoitteita voidaan tarkastella sijoittamisen näkökulmasta korostamalla vastuullisen sijoittamisen periaatteita. YK:n kestävän kehityksen tavoitteet tukevat vastuullisen sijoittamisen periaatteita tarjoamalla konkreettisia mittareita ja päämääriä. Esimerkiksi tavoite 7 (Puhtaat ja kohtuuhintaiset energiamuodot) ja tavoite 13 (Ilmastotoimet) korostavat tarvetta siirtyä kestävään energiantuotantoon ja vähentää ilmastonmuutoksen haittavaikutuksia. (Agenda 2030– kestävän kehityksen tavoitteet.) Sijoittajan on mahdollista edistää kestävästä kehitystä sijoittamalla yrityksiin, jotka tukevat näitä tavoitteita.

SFDR-säädös

SFDR-säädös (Sustainable Finance Disclosure Regulation) on EU:n asetus, joka astui voimaan maaliskuussa 2023 ja sen tarkoituksena on edistää kestävästä rahoituksesta sekä lisätä avoimuutta sijoittajille tarjoamalla heille selkeää tietoa sijoituksiin liittyvistä ESG-näkökulmista. SFDR-säädös määrittelee finanssitoimijoille, kuten pankeille, sijoituspalveluyrityksille ja varainhoitajille selkeästi säännöt ja velvoitteet liittyen kestävästä rahoituksen luokitteluun, raportointiin ja avoimuuteen. SFDR-säädöksellä on kolme keskeistä pääkategoriaa, jotka koskevat kestävästä rahoituksen tavoitteita. Nämä tavoitteet ovat: ympäristönäkökohdat, sosiaaliset näkökohdat ja hallinnolliset näkökohdat. SFDR-säädös velvoittaa näiden ESG-näkökohtien perusteella luokittelemaan sijoitukset ja antamaan sijoittajille selkeää tietoa niiden vaikutuksista. Säädös edellyttää lisäksi finanssitoimijoita myös raportoimaan, miten ne ottavat huomioon kestävyysliiketoiminnassaan ja mitä kestävyyskriteereitä ne noudattavat. SFDR-säädös on EU:n pyrkimys edistää vastuullista ja kestävästä sijoittamista luomalla yhtenäiset standardit sekä avoimuuden vaatimukset finanssitoimijoille, jotta sijoittajat voivat tehdä tietoon perustuvia päätöksiä, jotka myös heijastavat heidän kestävyyteensä liittyviä arvoja ja tavoitteitaan. (Virtanen 2023.)

2.2 Vastuullinen sijoittaminen Suomessa

Nordean (2022) teettämästä vastuullisen sijoittamisen tutkimuksesta selviää, että melkein joka neljäs suomalainen sijoittaja (23 %) omistaa vastuullisia sijoituskohteita ja hieman yli neljäs (28 %) harkitsee vastuullisiin kohteisiin sijoittamista. Tutkimukseen vastanneiden keskuudessa vastuullisia sijoituskohteita tällä hetkellä omaavista enemmistö oli miehiä ja naisten todettiin olevan valmiita harkitsemaan vastuullisia sijoitustuotteita. Sukupuolten välillä oli havaittavissa eroa myös tuotto-odotusten suhteen. Yli kolmannes (38 %) miehistä ilmoitti, että tuotto on heille sijoitustoiminnassa tärkein kriteeri. Naisilla joka neljäs eli 25 % ajatteli vastaavasta aiheesta samalla tavalla. Yhteensä jopa 76 % vastaajista uskoo, että sijoittamalla vastuullisesti saa saman tai suuremman tuoton sijoittamalleen pääomalle kuin sijoittamalla ei-vastuulliseksi noteerattuihin kohteisiin. Erottelua tehtiin myös nuorten ja vanhempien sijoittajien välillä ja voitiin todeta, että nuoret ovat valveutuneempia vanhempiin ikäluokkiin nähden. Tutkimustuloksista selvisi myös, että vastaajien keskuudessa ESG:n osa-alueista sosiaalisen vastuun kannatus on noussut jopa ympäristövastuun edelle. (Suomalaiset sijoittavat entiseen tapaan sodasta huolimatta – sosiaalisen vastuun merkitys kasvaa 2022.)

Nordnetin teettämässä vastuullisuuskyselyssä on havaittavissa yhtäläisyyksiä edellisessä kappaleessa mainitun Nordean vastuullisuustutkimuksen tulosten kanssa. Kuten Nordean niin myös Nordnetin tutkimuksessa todettiin, että miehet ovat tehneet vastuullisia sijoituksia naisia enemmän. Myös Nordnetin tutkimukseen vastanneiden kesken 74 % kokee, että vastuullinen sijoittaminen tuo saman tai paremman tuoton sijoitetulle pääomalle kuin sijoittamalla ei-vastuulliseksi no-teerattuihin kohteisiin. Vastaava luku Nordean tutkimuksessa oli 76 %. (Paasi 2020.)

2.3 Lähestymistavat

Keinoja vastuulliseen sijoittamiseen on monia. Sijoittaja voi yhdistellä useampia vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoja tai halutessaan valita vain yhden. Itselle sopivaa lähestymistapaa valitessa tulee ottaa huomioon eri lähestymistapojen tuotto-riski-profiili sekä sopivuus sijoittajan sijoitussuunnitelmaan. (Hyrskke ym. 2020, 102.) Silvolan ja Landaun (2019) mukaan vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoja vertailemalla ja paremmuusjärjestykseen laittamalla moni sijoittaja etsii lähestymistapaa, joka nimenomaan tuottaisi sijoituksille ylituottoa (Silvola & Landau 2019, 34).

Global Sustainable Investment Alliance -organisaation vuonna 2020 tekemän maailmanlaajuisen selvityksen mukaan suosituimmat vastuullisen sijoittamisen lähestymistavat ovat ESG-integrointi (ESG-integration), poissulkeminen (Negative/exclusionary screening) sekä aktiivinen omistajuus (Corporate engagement and shareholder action). (Global sustainable investment review 2020, 2021.) Tulokset ovat samansuuntaisia Finsifin (Finland's Sustainable Investment Forum) vuonna 2022 tekemän markkinaselvityksen kanssa, jonka mukaan suosituimmat lähestymistavat Suomessa ovat ESG-integrointi sekä poissulkeminen (Vastuullisen sijoittamisen markkinaselvitys 2022). Muita vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoja ovat suosiminen, teemasijoittaminen sekä vaikuttavuussijoittaminen (Kurittu 2021, 53–54).

ESG-integrointi

ESG-integroinnissa vastuullisuuskriteerejä hyödynnetään perinteisten taloudellisten mittareiden rinnalla sijoitusanalyysia ja -päätöksiä tehdessä. Tällä tavoitellaan positiivista pitkän aikavälin vaikutusta sijoitusten tuotto-riski-profiiliin. (Vastuullisen sijoittamisen markkinaselvitys 2022.) Eri toimialat painottavat ESG-integroinnissa eri asioita, sillä olennaisimmat vastuullisuuden näkökulmat

vaihtelevat toimialan mukaan (Vastuullinen sijoittaminen pähkinäkuoressa, n.d). Haaste ESG-integroinnissa voi syntyä siitä, että saatavilla oleva ESG-tieto on puutteellista tai vaihtoehtoisesti sitä on liikaa, jonka vuoksi tiedon käsittely ja arviointi on haastavaa. Tämä voi johtaa puutteelliseen tiedon arviointiin ja riskien hallintaan, jonka vuoksi ESG-tiedon laadun ja luotettavuuden varmistaminen on tärkeää sijoituspäätöksiä tehdessä. (Khan, Serafeim & Yoon 2016.)

Poissulkeminen

Poissulkemalla sijoittaja sulkee toimialoja ja yhtiöitä omien sijoitustensa ulkopuolelle tiettyjen ESG-kriteerien perusteella (Amel-Zadeh & Serafeim 2018). Kriteerejä poissulkemiselle voivat olla esimerkiksi epäeettisyys, vastuuttomuus tai liian korkea riski. Poissulkeminen on helppo lähestymistapa, jolla aloittaa vastuullinen sijoittaminen. (Kurittu 2021, 54.) Sijoittajan omat arvot ja maailmankuva ohjaavat poissuljettavien toimialojen ja yhtiöiden valitsemista. Kiistanalaiset aseet, tupakka, alkoholi, uhkapelit sekä aikuisviihde ovat hyvin yleisiä poissuljennan kohteita. (Hyrskke ym. 2020, 112–115.)

Omien kriteerien vastaisen toimialan tai yksittäisen yhtiön kokonaan pois sulkeminen voi osoittautua haastavaksi, sillä useimmat yritykset tuottavat monia eri palveluita tai tuotteita. Tällöin vain pieni osa yrityksen toiminnasta saattaa olla poissuljettavaksi luokiteltua toimintaa (Hyrskke ym. 2020, 116.) Tässä tapauksessa monet sijoittajat määrittelevät tietyn prosenttimäärän, jota poissuljettavaksi luokiteltu toiminta saa edustaa yrityksen liikevaihdosta. Tämä vaihtelee usein 10–30 % välillä. (Kurittu 2021, 55.) Normipohjainen poissulkeminen on Pohjoismaissa suosittu poissulkemisen variaatio, jossa kriteereinä toimivat kansainväliset normit, kuten YK:n Global Compact-aloitteen periaatteet (Vastuullinen sijoittaminen pähkinäkuoressa, n.d).

Aktiivinen omistajuus

Aktiivinen omistajuus tarkoittaa sitä, että osakkeenomistaja pyrkii aktiivisesti vaikuttamaan omistamansa yrityksen toimintaan (Kurittu 2021, 90). Aktiivinen omistaja tavoittelee toiminnallaan yhtiön vastuullisemman toiminnan edistämistä sekä sijoitustuottojen varmistamista (Vastuullisen sijoittamisen markkinaselvitys 2022). Vaikuttaa voi yhtiökokouksissa äänestämällä, tekemällä

ehdotuksia yhtiön hallitukselle sekä käymällä keskustelua vastuullisuudesta yhtiön kanssa kysymysten, pyyntöjen ja vaatimusten kautta. Vain yhdenkin yhtiön osakkeen omistaminen riittää esityksen saamiseksi yhtiökokouksen käsiteltäväksi. (Silvola & Landau 2019, 38, 47–53.)

Suosiminen

Suosiminen lähestymistapana on aikaisemmin luvussa läpi käydyn poissulkemisen vastakohta. Sijoittaja valitsee sijoitussalkkuunsa toimialoja ja yksittäisiä yhtiöitä valittujen ESG-kriteerien mukaan. (Amel-Zadeh & Serafeim 2018.) Sopimattomien yhtiöiden poistamisen sijaan valitaan sijoituskohteita, jotka täyttävät sijoittajan vastuullisuuskriteerit. Toimialansa parhaat - lähestymistavalla (Best-in-class) mahdollisia sijoituskohteita vertaillaan vastuullisuuskriteerien valossa usein yhtiön toimialan perusteella. Tässä välineenä voidaan käyttää yhtiökohtaisia vastuullisuusluokituksia, joita tuottavat esimerkiksi MSCI (Morgan Stanley Capital International) sekä S&P Global. (Hyrskke ym. 2020, 119–120.)

Teemasijoittaminen

Teemasijoittamisessa sijoitetaan kohteisiin, jotka edistävät erityisesti kestävän kehityksen ratkaisuja (Global sustainable investment review 2020, 2021). Yleisimpiä teemoja ovat ilmasto, uusiutuvat energianlähteet sekä veden käyttö (Hyrskke ym. 2020, 122). Kaikki sijoitussalkkuun valitut kohteet edustavat valittua teemaa, joka erottaa teemasijoittamisen suosimisesta, jota hyödyntämällä salkusta voi löytyä myös yksittäisiä kohteita, jotka eivät täytä kriteerejä. Tämä voikin aiheuttaa hankaluuksia salkun rakentamiselle. (Vastuullinen sijoittaminen pähkinänkuoressa, n.d.) Lähes kaikkien suomalaisten pankkien valikoimasta löytyy rahastoja keskittyen ilmastonmuutoksen torjuntaan, veden kestävään käyttöön sekä energiatehokkuuteen keskittyen. Muita suosittuja teemoja ovat YK:n vuonna 2015 julkaisemat kestävän kehityksen tavoitteet (Sustainable Development Goals) eli SDG:t. Nämä 17 tavoitetta konkretisoivat tärkeimmät kestävän kehityksen teemat. (Kurritu 2021, 68.)

Vaikuttavuussijoittaminen

Vaikuttavuussijoittamalla sijoittaja ensisijaisesti tavoittelee yhteiskunnallista muutosta, joka tapahtuu vain sijoituksen avulla. Motiivi vaikuttavuussijoittamiselle lähtee yhteiskunnallisesta vaiku-

tuksesta, mutta tuotto-odotuksesta tinkimättä. Vaikuttavuussijoittamisessa ajatellaan, että jokaisella yksittäisellä sijoituksella on mitattava ja ennalta määritelty yhteiskunnallinen vaikutus. Kyse on vaikuttavuussijoittamisesta silloin, kun yhteiskunnallinen muutos tapahtuu vain sijoituksen avulla. Se voidaan herkästi sekoittaa muutossijoittamiseen, jossa tärkeintä on sijoituksen tuotto-odotus, jonka lisäksi pyritään maksimoimaan sijoituksen positiivinen yhteiskunnallinen vaikutus. Ero on siis siinä, että vaikuttavuussijoittamisessa muutosta ei tapahtuisi ilman sijoitusta. Vaikuttavuussijoittamisen teemat pohjautuvat usein YK:n julkaisemiin SDG:ihin (Sustainable Development Goals). (Hyrskke ym. 2020, 138–139.) Vaikuttavuussijoittaminen eroaa muista vastuullisen sijoittamisen lähestymistavoista siinä, että se on enemmän hankemuotoista velkakirjalainoihin eli bondeihin sijoittamista. Vaikuttavuussijoittaminen on Kuritun (2021) mukaan vielä hieman alkutekijöissään, eivätkä SIB:t (*Social Impact Bond*) eli sosiaalivaikutteiset joukkovelkakirjalainat ole sijoittajien kannalta kovin houkuttelevia hankkeisiin liittyvistä korkeista riskeistä ja matalista tuotto-odotuksista johtuen. Yleensä näihin velkakirjoihin tulisi myös pystyä sijoittamaan huomattavia useiden tuhansien summia kerralla. (Kurittu 2021, 84.)

2.4 Eettinen sijoittaminen

Vastuullinen sijoittaminen saatetaan usein sekoittaa eettisen sijoittamisen kanssa. Eettinen sijoittaja tekee sijoituspäätöksensä arvoperusteisesti. Tämä tarkoittaa sitä, että eettisessä sijoittamisessa päätöksiä ohjaavat ensisijaisesti sijoittajan omat arvot ja moraalikäsitys jättäen sijoitusten tuotto-odotukset toissijaiseksi. Eettinen sijoittaja on siis valmis jopa luopumaan pitkän aikavälin tuotosta, jotta hänen sijoituksensa vastaavat hänen arvomaailmaansa. Sijoitussalkusta poissuljetaan toimialoja ja yrityksiä arvoperusteisesti. Jos poissulkemista tehtäisiin tuottooperusteisesti, olisi kyseessä vastuullinen sijoittaminen. (Hyrskke ym. 2020, 20–21.)

Yleisimpiä eettisessä sijoittamisessa poissuljettavia toimialoja ovat tupakka, alkoholi, aseteollisuus, uhkapelit sekä porno (Kurittu 2021, 32). Nykypäivänä myös lihateollisuus sekä lääkeyhtiöt ovat nousseet suosittujen poissuljettavien toimialojen joukkoon. Eettisen sijoittajan arvopohja alun perin pohjautui uskonnollisiin tekijöihin, mutta nykyään eettisen sijoittajan arvoja ohjaavat entistä enemmän ympäristöön, kuten ilmastonmuutokseen liittyvät tekijät. (Silvola & Landau 2019, 33.)

3 ESG

ESG:llä tarkoitetaan tapaa integroida vastuullisuus osaksi sijoituspäätöstä. ESG:n kirjainlyhenne tulee englannin kielen sanoista Environmental, Social ja Governance. Näillä kuvataan kolmea vastuullisuuden osa-aluetta, jotka vastuullisen sijoittajan tulee ottaa huomioon sijoituspäätöksiä tehdessään. Environmental kuvaa yrityksen ympäristövastuuta eli kuinka yritys ottaa toiminnassaan huomioon toiminnan erilaiset ympäristövaikutukset, kuten ilmastonmuutoksen, päästöt sekä energiatehokkuuden. ESG:n toinen osa eli Social pitää sisällään yrityksen sosiaalisen vastuun. Tästä voidaan käyttää esimerkkeinä muun muassa sitä, kuinka yritys huomioi toiminnassaan esimerkiksi ihmisoikeudet ja niiden toteutumisen. Governance arvioi hyvää hallintotapaa ja tätä voidaan mitata muun muassa tarkastelemalla yrityksen toimia korruption sekä lahjonnan estämiseksi. (Silvola & Landau, 2019, 18.)

Integroidessaan vastuullisuutta sijoituspäätöksiinsä sijoittajan tulee selvittää itselleen, mitä ESG-osa-alueita hän haluaa omassa sijoituspolitiikassaan huomioida vai kiinnittääkö hän sijoituskohdetta valitessaan huomiota kaikkiin näihin. ESG-osa-alueiden olennaisuus voi vaihdella niin sijoituskohteittain kuin sektoreittainkin ja näin ollen ei ole aina sijoittajalle olennaista painottaa jokaista osa-aluetta yhtä paljon kussakin sijoituspäätöksessä. Tässä valinnassa sijoittajaa auttaa vastuullisen sijoittamisen kolmipilarimalli, jossa listataan erilaisia vakiintuneita ESG-asioita, joita sijoittaja voi huomioida sijoituspäätöksissään. Kolmipilarimallin lähtökohtana on tuoton tavoittelu huomioiden kuitenkin ESG-asiat. (Hyrskke ym. 2020. 69–71.)

3.1 Raportointi ja analyysit

ESG-raportoinnilla eli vastuullisuusraportoinnilla tarkoitetaan yrityksen laatimaa raporttia, jossa se kertoo toimistaan vastuullisuuden edistämiseksi omassa toiminnassaan. Tällä hetkellä vastuullisuusraportointi on pakollista vain suurille yrityksille, jotka työllistävät yli 500 henkilöä ja joilla tämän lisäksi on liikevaihto yli 40 miljoonaa euroa tai tase yli 20 miljoonaa euroa. Pienemmille yrityksille vastuullisuusraportointi on vapaaehtoista. Pienempienkin yritysten keskuudessa vastuullisuudesta raportointi on yleistä, sillä monet sidosryhmät voivat vaatia sitä. Vastuullisuusraportoinnilla voidaan myös pyrkiä hakemaan kilpailuetua muihin yrityksiin nähden. (Silvola & Isotalo, 2022, 14.)

Yritysten tuottamia vastuullisuusraportteja sekä muita yrityksen tietoja hyödyntämällä on ryhdytty luokittelemaan eri yrityksiä niiden vastuullisuuden mukaan eli antamaan niille niin sanottuja ESG-arvoja. Tämä luokittelu on pitkälti verrattavissa luottokelpoisuuden luokitteluun. Näitä ESG-analyysseja tuottavat muun muassa suuret kansainväliset yhtiöt kuten MSCI, Morningstar ja Moody's omistamiensa yritysten kautta, jotka antavat yrityksille erilaisia ESG-arvoja. (Puttonen & Puttonen 2021, 38.)

Harkitessaan vastuullisuuden integroimista osaksi sijoituspolitiikkaansa sijoittajan tulee päättää, mistä hän hankkii tietoa sijoituskohteidensa vastuullisuudesta. Tähän valintaan voi vaikuttaa esimerkiksi se, millaisiin kohteisiin sijoittaja aikoo varojaan sijoittaa. Tehtäessä suoria osakesijoituksia voi olla järkevää tehdä vastuullisuusarviota kohdeyrityksestä edellä mainittujen suurten kansainvälisten vastuullisuusluokituksia tuottavien yritysten analyysien pohjalta. Mikäli sen sijaan kyseessä on esimerkiksi rahastosijoitus, voi järkevämpi lähde sijoituskohteen vastuullisuuden arviointiin olla rahastonhoitajan sijoittajille tuottama rahastoesite, jossa kuvataan rahaston kohteena olevien yritysten vastuullisuus tiivistetysti ja sijoittajille helposti ymmärrettävästi. (Vastuullinen sijoittaminen ja omistaminen, n.d.) On myös tärkeää muistaa, että ESG-luokituksille eli vastuullisuusluokituksille ei ole olemassa yhteistä arviointitapaa, vaan jokainen vastuullisuusluokittaja määrittää itse, millä perusteilla tekee luokituksensa. Tällöin tulee huomioida, että luokituksen tulokseen voivat vaikuttaa luokittajan omat mielipiteet ja motiivit. (Silvola & Isotalo, 2022, 17.)

3.2 ESG-luokitukset

ESG-luokituksella tarkoitetaan arvosanaa, jonka yritys saa sen ympäristövastuuseen, sosiaaliseen vastuuseen sekä hallinnolliseen vastuuseen liittyvien toimien arvioinnin perusteella. Luokittelua varten tehtävissä tutkimuksissa käytetään erilaisia kriteerejä, jotka voivat olla joko toimialasidonnaisia tai yli toimialan arvioitavia. Mitä kriteerejä luokittelun pohjana käytetään, riippuu paljon arviointia tekevästä tahosta. Arvioijan päätettävissä on myös se, kuinka paljon millekin kriteerille annetaan painoarvoa arvioinnissa. Arvioija voi esimerkiksi painottaa arviotaan enemmän sosiaaliseen tai hallinnolliseen vastuuteen kuin ympäristövastuuseen riippuen kohdeyrityksestä. Lopullinen luokitteluarvo syntyy siis käytettyjen kriteerien sekä niiden painoarvojen yhteissummasta. (Miller, 2022.)

Berg, Kölbel, ja Rigobon (2022) toteavat, että yritysten saamat ESG-luokitukset voivat vaihdella suurestikin riippuen luokituksen tuottamasta yrityksestä. Luokitteluja tuottavien yritysten antamien luokitusten korrelaatiokertoimen arvon on tutkimuksen mukaan todettu olevan 0,38:n ja 0,71:n välillä ja korrelaation keskiarvo on 0,54. ESG-osa-alueista suurimman korrelaatiokertoimen on keskimäärin saanut ympäristövastuu korrelaatiokertoimella 0,53. Toiseksi suurin korrelaatiokerroin on sosiaalisen vastuun osa-alueella 0,42 kertoimella. Pienimmän korrelaation on saanut hallinnollisen vastuun osa-alue 0,30 keskimääräisellä korrelaatiokertoimella. (Berg, Kölbel & Rigobon 2022, 8.) Vertailukohteena ESG-luokitusten korrelaatioille voidaan käyttää luottoluokituksia antavien yritysten Moody's ja Standard & Poor välistä korrelaatiokerrointa yritysten luottoluokittelun osalta. Tämä korrelaatiokerroin on suuruudeltaan 0,99. (Mayor 2019.)

Christensenin, Serafeimin ja Sikochin (2020) mukaan yritykset, jotka ovat avoimempia omista toimistaan toimintansa ESG-osa-alueilla, saavat ESG-luokituksia antavilta yrityksiltä ristiriitaisempia luokitustuloksia kuin yritykset, jotka eivät kerro niin avoimesti toimistaan ESG-asioiden suhteen. Suurimmaksi syyksi tähän nähdään se, että ESG-luokituksissa käytettävät tiedot eivät ole tarpeeksi standardoituja ja näin ollen luokittelijoiden henkilökohtaiset näkemykset ja valinnat luokittelun pohjaksi valituista toiminnan osa-alueista vaikuttavat suuresti lopulliseen luokittelutulokseen. (Christensen, Serafeim & Sikochi 2020, 11, 22.)

3.3 ESG-standardit

Sijoittajat vaativat yrityksiltä entistä avoimempaa ja läpinäkyvämpää raportointia vastuullisuuden osalta. Erilaisia ESG-standardeja on ollut olemassa jo vuosia, mutta yrityksille on ollut vapaaehtoista hyödyntää niitä. Kysynnän kasvaessa kuluttajapuolelta yhä useammat yritykset ovat alkaneet hyödyntää vastuullisuusraportoinnissaan erilaisia ESG-standardeja. Näitä standardeja luovat useat suuret kansainväliset järjestöt, kuten European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG), Global Reporting Initiative (GRI), International Sustainability Standards Board (ISSB) ja Sustainability Accounting Standards Board (SASB). (List of Key ESG Reporting Frameworks, Standards and Ratings 2021.)

Euroopassa myös EU-tasolla on luotu yrityksille yhteisiä ESG-standardeja ja erilaisten standardien pohjalta on luotu myös direktiivejä, joilla pyritään lainsäädännön kautta yhdenmukaistamaan yri-

tysten vastuullisuusraportointia. Tällä hetkellä on jo hyväksytty EU-tasolla muun muassa kestävyysraportointidirektiivi eli Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), jonka pohjana on toiminut Kestävyysraportoinnin standardi eli European Sustainability Reporting Standards (ESRS). (Räsänen 2023.)

3.4 ESG ja tuotto-odotukset

Whelan, Atz, Van Holt ja Clark (2021) arvioivat vuosilta 2015–2020 yli tuhatta tutkimusta, joissa käsitellään ESG:n ja taloudellisen kannattavuuden yhteyttä. Tutkimuksessa todettiin näiden välillä olevan positiivinen yhteys ja, että ESG-osa-alueiden huomioiminen vaikuttaa toiminnan taloudelliseen kannattavuuteen varsinkin pitkällä aikavälillä. ESG-sijoittamisen eli vastuullisen sijoittamisen huomattiin myös tarjoavan suojaa sijoituksille varsinkin sosiaalisten ja taloudellisten kriisien aikana. (Whelan, Atz, Van Holt & Clark 2021.) Myös Margolis, Efenbein ja Walsh (2009) ovat todenneet jo aiemmin suorittamassaan meta-analyysissä, jossa arvioitiin 167 tutkimusta vuosilta 1972–2007, yhtiöiden taloudellisen suorituskyvyn ja vastuullisuuden välillä olevan havaittavissa pieni positiivinen korrelaatio (Margolis, Efenbein & Walsh 2009, 1).

Vastuullisten yritysten on tutkittu myös menestyvän paremmin useilla toiminnan osa-alueilla. Vastuullisella yrityksellä tarkoitetaan tässä yhteydessä korkeamman vastuullisuusluokituksen saanutta yritystä kuin vertailukohteena olevat yritykset. Vastuullisuuden on todettu muun muassa parantavan yrityksen markkina-arvoa ja pienentävän markkina-arvon volatilitteettia. Myös toimialakohtaisesti olennaisilla ESG-osa-alueilla menestymisellä on todettu olevan positiivinen vaikutus yrityksen voittomarginaalin kasvamiseen ja riskikorjattuun tuottoon. Vastuullisten yritysten on myös tutkimusten mukaan nähty menestyvän paremmin taantumassa, sillä vastuullisuuteen panostavat yritykset nähdään pienempi riskisiksi sijoituskohteiksi riippumatta talouden suhdanteesta. (Silvola & Landau 2019, 206–210.)

4 Nuorten sijoitustottumukset

Suomalaiset nuoret aikuiset ovat erityisen kiinnostuneita henkilökohtaisesta taloudestaan ja suhtautuvat optimistisesti tulevaisuuteen, käy ilmi Klarnan (2021) kansainvälisestä kyselytutkimuksesta. Lähes kolme neljäsosaa 18–35-vuotiaista suomalaisista ilmoittaa olevansa kiinnostuneita taloudestaan, kun taas muissa vertailumaissa vastaava osuus on pienempi. Suomessa naiset

vaikuttavat myös tutkimuksen perusteella olevan kiinnostuneempia taloudestaan kuin miehet. Tutkimus osoittaa, että säästäminen ja sijoittaminen ovat lähes yhtä suosittuja Suomessa. Suosituimmaksi sijoituskohteeksi tutkimuksen mukaan nuorille aikuisille ovat Suomessa valikoituneet osakkeet, toiseksi rahastot ja kolmanneksi suosituimmaksi kohteeksi ovat nousseet kryptovaluutat. Vanhemmilla ikäryhmillä kiinnostus kryptovaluuttoja kohtaan on pienempi ja kiinnostus kiinteistöihin sijoittamista kohtaan sen sijaan suurempi kuin nuoremmilla ikäryhmillä. (Kansainvälinen tutkimus: suomalaiset nuoret kiinnostuivat henkilökohtaisesta taloudesta ja kryptovaluutoista 2021.)

Myös Nordean (2021) teettämän, hieman vastaavanlaisen tutkimuksen mukaan nuoret aikuiset ovat erityisen aktiivisia säästäjiä ja sijoittajia. Tutkimuksen mukaan peräti 88 prosenttia 25–30-vuotiaista ilmoittaa sijoittavansa ja säästävänsä. Tärkeimmäksi kriteeriksi suomalaisten sijoituksille on noussut tutkimuksessa matala riski ja korkean tuotto-odotuksen todetaan olevan tärkeämpää miehille kuin naisille. Nuorille tärkeimmäksi osaksi sijoittamisessa on noussut taloudellisen riippumattomuuden saavuttaminen. Vaikka säästäminen ja sijoittaminen on osoittautunut yleiseksi tutkimuksessa suomalaisten keskuudessa, niin silti vain 41 prosenttia vastaajista kokee, että heillä on riittävästi tietoa sijoittamisesta. Yleisimmiksi väyliksi sijoitusneuvojen hakemiselle ovat nousseet pankkien ja sijoituspalvelutarjoajien asiantuntijat sekä niiden digitaaliset kanavat. Varsinkin nuorten keskuudessa myös sosiaalisen median alustat ovat nousseet asiantuntijoiden sekä sukulaisten ja tuttavien rinnalle osana väyliä, joista sijoitusneuvoja haetaan. (Nordean tutkimus: Sijoitetut summat ovat lähes tuplaantuneet muutamassa vuodessa 2021.)

Nuorten on nähty olleen sijoitustoiminnassaan kasvavassa määrin kiinnostuneita vastuullisuudesta sijoitusten tuottavuuden lisäksi. Tärkeänä osana vastuullisuuden yleistymisessä sijoitustoiminnassa nähdään vastuullisen sijoittamisen määritelmän moninaisuus. Vastuulliselle sijoittamiselle ei ole yksiselitteistä määritelmää, vaan vastuullisuus tarkoittaa eri sijoittajille eri asioita. (Cygnel 2023.) Nuorten sijoitustottumuksia ja mieltymyksiä tarkastellessa on huomattu myös muita osia, jotka nousevat erityisesti esiin. Nuorten on nähty muun muassa erottuvan muiden sijoittajien joukosta kansainvälisyydellään. Helsingin pörssin ulkopuolelta etenkin Yhdysvaltojen pörssi on noussut suosituksi nuorten keskuudessa. Kansainvälisyydestä huolimatta nuorten ei nähdä ottavan sijoituksiinsa merkittävästi muita enempää riskiä. Nuortenkin on todettu olevan hyvin maltillisia ja pitkäjänteisiä sijoittajia. (Pantsu 2023.)

5 Tutkimusasetelma

5.1 Tutkimusongelma ja tutkimuksen tavoitteet

Tutkimuksen aiheen valinnan jälkeen tutkimuksen tekeminen alkaa tutkimusongelman määrittelemisestä. Se on yksinkertaisuudessaan se ongelma, johon tutkimuksessa etsitään ratkaisua. Tutkimusongelma ohjaa koko tutkimusprosessia, jonka vuoksi sen määrittäminen ja tutkimuskysymysten muotoilu on tutkimuksen kannalta hyvin tärkeää. Pelkkä tutkimuksen aihe on usein liian laaja yksittäisen opinnäytetyön kohteeksi, minkä vuoksi aihe tulee rajata koskemaan tiettyä ongelmaa. (Kananen 2015, 45–46.)

Tutkimusongelmaksi opinnäytetyölle muodostui: *ESG-asioiden vaikutus nuorten sijoittajien sijoituspäätöksiin*. Tutkimusongelmasta johdetaan yksi tai useampia tutkimuskysymyksiä, jotka ohjaavat tutkimuksen tekijää keräämään oikeanlaista tietoa tutkimusongelmansa ratkaisemiseksi ja sitten ohjaavat koko tutkimuksen etenemistä. Tutkimuskysymykset voivat olla muotoa miksi, kuinka, miten tai mitä. (Kananen 2014, 45–46.) Kananen (2019) mukaan tutkimusongelma ratkeaa, kun tutkimuskysymyksiin saadaan vastaukset (Kananen 2019, 23). Tämän tutkimuksen tutkimusongelmaan pyritään saamaan ratkaisu seuraavien tutkimuskysymysten avulla:

- *Kuinka suuri merkitys vastuullisuudella on nuorten sijoittamiskäyttäytymiseen?*
- *Mitä vastuullisen sijoittamisen lähestymistapaa nuoret suosivat?*
- *Kuinka nuoret huomioivat vastuullisuuden sijoituspäätöksissään?*

5.2 Tutkimusmenetelmät

Tutkimusote

Tutkimusote pitää sisällään otteelle tyypilliset menetelmät aineiston keruulle, analysoinnille sekä tulkitsemiselle (Kananen 2015, 64). Se on kokonaisuus menetelmistä, joilla opinnäytetyötä lähdetään tekemään ja muodostettua tutkimusongelmaa ratkaisemaan. Tutkimusotteet jaotellaan usein laadulliseen (kvalitatiivinen) ja määrälliseen (kvantitatiivinen) tutkimukseen. (Kananen 2014, 52.) Laadullista tutkimusotetta käytetään silloin, jos tutkittavaa ilmiötä ei tunneta. Sen avulla pyritään ymmärtämään ja selittämään ilmiöitä ja tutkimusaineisto voidaan kerätä esimerkiksi haastattelulla tai havainnoimalla. Tilanteessa, jossa tutkittava ilmiö tunnetaan ja siitä on olemassa teorioita,

käytetään usein määrällistä tutkimusta, jossa aineisto kerätään esimerkiksi kyselyn avulla. (Kananen 2019, 75.) Tässä tutkimuksessa päädyttiin käyttämään kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusotetta.

Kvantitatiivisella eli määrällisellä tutkimusotteella tarkastellaan tietoa numeerisessa muodossa, esimerkiksi tunnuslukuina. Tutkimusaineisto siis kerätään numeerisessa muodossa tai muutetaan analyysivaiheessa numeeriseen muotoon. Määrällinen tutkimus auttaa vastaamaan kysymyksiin, kuinka moni, kuinka paljon ja kuinka usein. Kvantitatiivinen tutkimusote sopii tutkimusotteeksi silloin, kun halutaan selittää syy-seuraus-suhteita eli kausaalisuutta. (Vilka 2007, 14, 23.) Määrällinen tutkimus tuottaa objektiivista tietoa, joka on tutkijasta riippumatonta ja sen pohjalla on aina tutkittavaa ilmiötä selittävää teoriaa (Kananen 2014, 55, 133).

Tutkimuskohteiksi määrällisessä tutkimuksessa soveltuvat ihmiset ja ihmisen tuottamat kuva- ja tekstiaineistot (Vilka 2021, 76). Tutkimus perustuu olemassa oleville teorioille, joiden pohjalta laaditaan tutkimusongelma sekä tutkimuskysymykset. Määrällisen tutkimuksen avulla pyritään yleistämään ja ennustamaan ilmiöitä. (Kananen 2015, 66, 73.) Kvantitatiivisella tutkimusotteella mitataan erilaisten asioiden välisiä määriä ja suhteita (Kananen 2014, 136). Tässä opinnäytetyössä halutaan saada laajalta tutkimusjoukolta vastauksia kysymyksiin ”*kuinka*” ja ”*mitä*”, minkä vuoksi tutkimusotteeksi valikoitui määrällinen tutkimusote.

Tiedonhaku

Opinnäytetyön tietoperusta koostetaan alan kirjallisuudesta, tieteellisistä tutkimusartikkeleista sekä muista internet-lähteistä. Aikaisempaa tutkimusta ja kirjallisuutta vastuullisesta sijoittamisesta sekä ESG-asioista löytyy hyvin ja näihin viitataan opinnäytetyössä. Valittujen lähteiden luotettavuutta arvioidaan esimerkiksi perustuen kirjoittajan asiantuntijuuteen. Aineiston tiedonhankinnassa hyödynnetään Jyväskylän ammattikorkeakoulun kirjastoa sekä sen tietokantoja, kuten Alma Talentin verkkokirjahyllyä ja ProQuest Centralia. Internet-lähteiden haussa hyödynnetään Google Scholaria. Päähakusanat tiedonhaussa ovat vastuullinen sijoittaminen, responsible investment, määrällinen tutkimus sekä ESG. Näiden hakusanojen avulla kerätään laajasti niin kotimaasta kuin ulkomailtakin luotettavia lähteitä, joiden avulla luodaan tutkimuksen tietoperusta.

Aineistonkeruumenetelmä

Vilkan (2021) mukaan määrälliseen tutkimusmenetelmään päädyttäessä on aineistojen keräämiseen valittavana tapana joko kyselylomake, systemaattinen havainnointi tai valmiiden rekisterien ja tilastojen käyttö. Tyypillisin määrällisessä tutkimuksessa käytetty aineistonkeruumenetelmä on kyselylomake (Vilka 2021, 76.) Kyselylomake sopii aineistonkeruumenetelmäksi silloin, kun selvitetään henkilöiden mielipiteitä, asenteita, ominaisuuksia tai käyttäytymistä. Kyselyn avulla voidaan kerätä vastauksia suurelta ja hajallaan olevalta tutkimusjoukolta. (Vilka 2007, 28.) Aineistonkeruu kyselylomakkeen kautta voidaan toteuttaa tutkittavien kanssa kasvotusten, postitse tai verkon kautta. Etu erityisesti tutkimukseen osallistuvia ajatellen kyselylomakkeen käytössä on se, että vastaaja jää tuntemattomaksi, ellei henkilötietoja erikseen kyselyssä kerätä. Haasteeksi kyselylomakkeella tehdyssä tutkimuksessa voi osoittautua se, että vastausprosentti jää alhaiseksi. (Vilka 2021, 76.)

Strukturoidussa kyselyssä kysymykset ja vastaukset ovat ennalta määritettyjä ja kaikille vastaajille samat. Kysymykset kysytään kaikilta vastaajilta samalla tavalla ja samassa järjestyksessä (Vilka 2007, 15, 27.) Strukturoidussa kyselyssä tiedetään tarkasti, mitä kysytään ja vastausvaihtoehdot ovat valmiina. Kysymysten ja vastausvaihtoehtojen muotoilemisessa tulee olla huolellinen, jotta ne tavoittavat halutun ilmiön ja kaikki kyselyyn vastaavat ymmärtävät ne samalla tavalla (Kananen 2014, 55, 137.) Kyselylomaketta tehdessä valittu tutkittava asia tulee operationalisoida eli muuttaa mitattavaan muotoon. Teoreettiselta tasolta siirrytään empiiriselle tasolle eli kyselylomakkeelle, ja kyselylomakkeen vastauksista siirrytään takaisin teoreettiselle tasolle. Kyselylomakkeen muuttujen valinta on perusteltua tutkimukseen valittua teoriaa ja tutkimuksen tavoitteita vasten. (Vilka 2021, 83.)

Tutkimusongelman ratkaisemiseksi tässä tutkimuksessa käytetään aineistonkeruumenetelmänä strukturoitua verkkokyselyä. Verkkokysely mahdollistaa aineiston keräämisen suuremmalta ja maantieteellisesti hajallaan olevalta tutkimusjoukolta ja kyselyn tulokset myös saadaan nopeasti takaisin. Kysely tehdään anonyyminä ja siinä kerätään ainoastaan tutkimuksen kannalta oleellisia tunnistetietoja. Kyselyn saatekirjeeseen (liite 1) on liitetty tietosuojaseloste, joka jokaisen vastaajan kehoitetaan lukevan ennen kyselyyn vastaamista. Kyselyssä kerättäviä tunnistetietoja ovat su-

kupuoli, ikä, koulutus ja elämäntilanne. Tutkittavien suostumuksen sekä tunnistetietojen lisäksi kyselylomake (liite 2) muodostuu kuudesta strukturoidusta kysymyksestä, joilla pyritään saamaan vastaus tutkimuskysymyksiin ja täten ratkaisemaan tutkimusongelma.

Tutkimuksen toteutus

Tutkimusaineisto kerättiin Webropol-kyselylomakkeen avulla. Kysely jaettiin Facebookin Sijoituskerho-ryhmässä sekä tutkimuksen tekijöiden omissa sosiaalisen median kanavissa. Aineisto kerättiin maalisi- ja huhtikuun aikana vuonna 2023. Kyselyn vastausaika oli kaksi viikkoa. Tutkimuksen kohderyhmäksi valikoituivat nuoret (18–30-vuotiaat) sijoittajat. Valintaan vaikuttivat valittu tutkimusongelma sekä siitä johdetut tutkimuskysymykset, joiden avulla pyritään selvittämään nimenomaan nuorten vastuullista sijoituskäyttäytymistä. OP Media-sivustolla julkaistussa kirjoituksessa mainitaan, että erityisesti nuoret haluavat sijoittaa kohteisiin, jotka ovat myös vastuullisia pelkän tuottavuuden lisäksi (Cygnel 2023). Samoilla linjoilla ovat myös Finanssiala ry:n toimeksiannosta Norstat Oy:n vuonna 2022 toteuttaman kyselyn tulokset, joiden mukaan erityisesti nuoret, naiset ja seniorit ovat vastuullisen sijoittamisen suunnannäyttäjiä (Kansalaiskysely vastuullisesta sijoittamisesta 2022). Kyselylle pyrittiin siis saamaan ensisijaisesti tähän valittuun ikäkategoriaan kuuluvia vastaajia. Sosiaalisen median kanavat koettiin toimivaksi väyläksi valitun kohderyhmän tavoittamiseksi. Koska tutkimuksen perusjoukko on niin laaja, eikä täten siitä voida saada tarpeeksi kuvaavaa otosta, muodostuu tutkimukseen osallistuvista henkilöistä näyte. Tässä tutkimuksessa käytetään aineiston analyysimenetelmänä tilastollisesti kuvaavaa analyysia.

Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus

Tutkimuksen eettisyys tulee huomioida tutkimuksen ideoinnista tutkimustulosten julkaisemiseen saakka. Tutkimusetiikka sisältää yleisesti sovittuja pelisääntöjä suhteessa kollegoihin, tutkimuskohteeseen, rahoittajiin ja suureen yleisöön. (Vilkkä 2021, 76.) Vääräntäminen ja plagiointi ovat tyypillisiä esimerkkejä tutkimuseettisistä väärinkäytöksistä. Tutkimuksen eettisyyttä voidaan arvioida hyvän tieteellisen käytännön toteutumisella tutkimuksessa. Hyvän tieteellisen käytännön mukaisesti kuuluu tutkimuksessa esimerkiksi soveltaa tiedonhankinta-, tutkimus- ja arviointimenetelmiä, jotka ovat eettisesti kestäviä. Tutkimuksen tulosten tallentamisessa, esittämisessä ja arvioinnissa tutkijan tulee noudattaa rehellisyyttä, tarkkuutta ja yleistä huolellisuutta. Hyvän tieteellisen käy-

tännön mukaisesti tutkijan tulee myös huomioida muiden tutkijoiden aikaisemmat työt sekä raportoida tutkimuksensa vaatimusten mukaisesti. (Kuula 2011, 22, 26.) Vilkan (2021) mukaan tehdyllä tutkimuksellaan tutkija osoittaa hyvän tieteellisen käytännön periaatteita noudattaen tutkimusmenetelmien, tiedonhankinnan ja tutkimustulosten johdonmukaista hallintaa (Vilkkä 2021, 76).

Tutkimuksen luotettavuutta ja laatua tarkastellaan reliabiliteetin ja validiteetin kautta. Tutkimuksen reliabiliteettiä arvioi tutkimustulosten pysyvyyttä eli tutkimuksen toistettavuutta. Tämä tarkoittaa sitä, että jos tutkimus uusitaan, tulisi tulosten olla samat. Tämä osoittaa, etteivät tutkimuksen tulokset johdu sattumasta. (Kananen 2019, 31.) Vilkan (2007) mukaan tutkimuksen reliabiliteettia tulee arvioida jo tutkimuksen tekemisen aikana. Luotettavan tutkimuksen tulee olla tarkka, joka tarkoittaa, ettei siihen sisälly satunnaisvirheitä. Tutkimuksen reliabiliteettia arvioidessa huomioidaan muun muassa, miten hyvin toteutunut otos edustaa perusjoukkoa ja mikä kyselyn vastausprosentti on. (Vilkkä 2007, 149–150.)

Tutkimuksen validiteettia arvioidessa pohditaan tutkimuksen kykyä mitata sitä, mitä tutkimuksessa oli tarkoitus mitata. Validiteetista eli tutkimuksen pätevydestä kertoo esimerkiksi se, miten tutkija on onnistunut teoreettisten käsitteiden operationalisoinnissa arkikielen tasolle ja miten mittarin kysymysten ja vastausvaihtoehtojen sisältö ja muotoilu on onnistunut. (Vilkkä 2007, 149–150.) Mittarin kysymysten muotoilussa tulee olla huolellinen, jotta kysymykset kattavat koko tutkimusongelman (Vilkkä 2021, 152). Tutkimuksen pätevyyttä eli validiteettia mittaa myös se, miten hyvin itse tutkimusongelman muotoilemissa on onnistuttu, sillä jos ongelmaa ei ole määritelty oikein, epäonnistuvat myös loput tutkimuksen vaiheista (Kananen 2019, 31).

Yhdessä tutkimuksen reliabiliteetti (luotettavuus) sekä validiteetti (pätevyys) muodostavat tutkimuksen kokonaisluotettavuuden (Vilkkä 2021, 153). Kokonaisluotettavuutta voivat heikentää satunnaisvirheet, kuten se, että vastaaja ymmärtää esitetyn kysymyksen väärin tai muistaa jonkin asian väärin. Kun mittaamisessa on mahdollisimman vähän satunnaisvirheitä ja otos edustaa perusjoukkoa, on tehdyn tutkimuksen kokonaisluotettavuus hyvä. (Vilkkä 2007, 153.)

Kananen (2019) mukaan tutkimuksen luotettavuudesta kertoo myös se, että kerätty aineisto on riittävää ja aitoa ja siitä tehdyt johtopäätökset ovat oikeita (Kananen 2019, 31). Opinnäytetyön

luotettavuutta arvioidessa tulee myös työn vaiheiden riittävä dokumentaatio tarkastelun alle. Tutkimuksen eri vaiheiden tulee olla läpinäkyviä ja tutkimusotteen, aineistonkeruu- sekä analysointimenetelmien valintojen olla perusteltuja. (Kananen 2015, 66.) Nämä valinnat kuvataan ja dokumentoidaan tässä raportissa. Opinnäytetyön kirjoittajat ovat ennen tutkimuksen aloittamista tutustuneet hyvään tieteelliseen käytäntöön sekä tutkimusetiikkaan ja noudattavat näitä periaatteita ja toimintatapoja koko tutkimusprosessin ajan.

Aineistonkeruu suoritetaan anonyymisti eli verkkokyselyyn vastaajien henkilötietoja ei kerätä tai tallenneta tutkimuksen aikana. Kyselyn alkuun liitetään tietosuojalomake, joka jokaista vastaajaa kehoitetaan lukemaan ennen kyselyyn vastaamista. Kyselyn ensimmäisessä kysymyksessä vastaajat antavat suostumuksensa tietojensa käyttämiseen tutkimuksen tarpeita varten tai kieltäytyessään päättävät kyselyyn vastaamisen. Kyselyn avulla saatu tutkimusongelman kannalta oleellinen tutkimusaineisto esitetään raportissa. Aineisto hävitetään tutkimuksen valmistuttua ja valmistumiseen saakka säilytetään huolellisesti dokumentoituna opinnäytetyön kirjoittajilla. Tutkimuksen tekemisestä ei aiheudu haittaa kyselyyn osallistuville henkilöille tai tutkimuksen tekijöille.

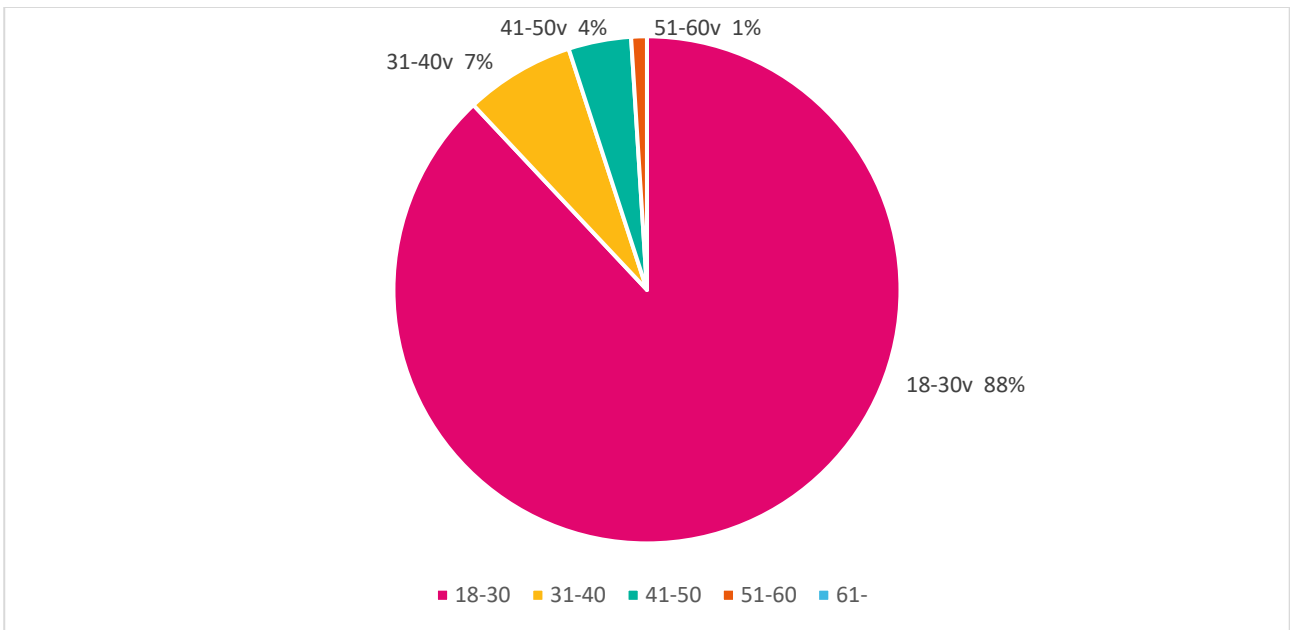
6 Tutkimustulokset

Tutkimuskyselyyn saatiin vastauksia 85, joka on tutkimuksen toteutunut näyte. Kyselylomake oli jaettu kahteen sivuun, josta ensimmäisellä selvitettiin vastaajien taustatietoja sekä toisella sivulla vastaajien sijoituspolitiikan vastuullisuutta. Tässä luvussa avataan jokaisen kyselyssä esitetyn kysymyksen vastaukset.

6.1 Taustatiedot

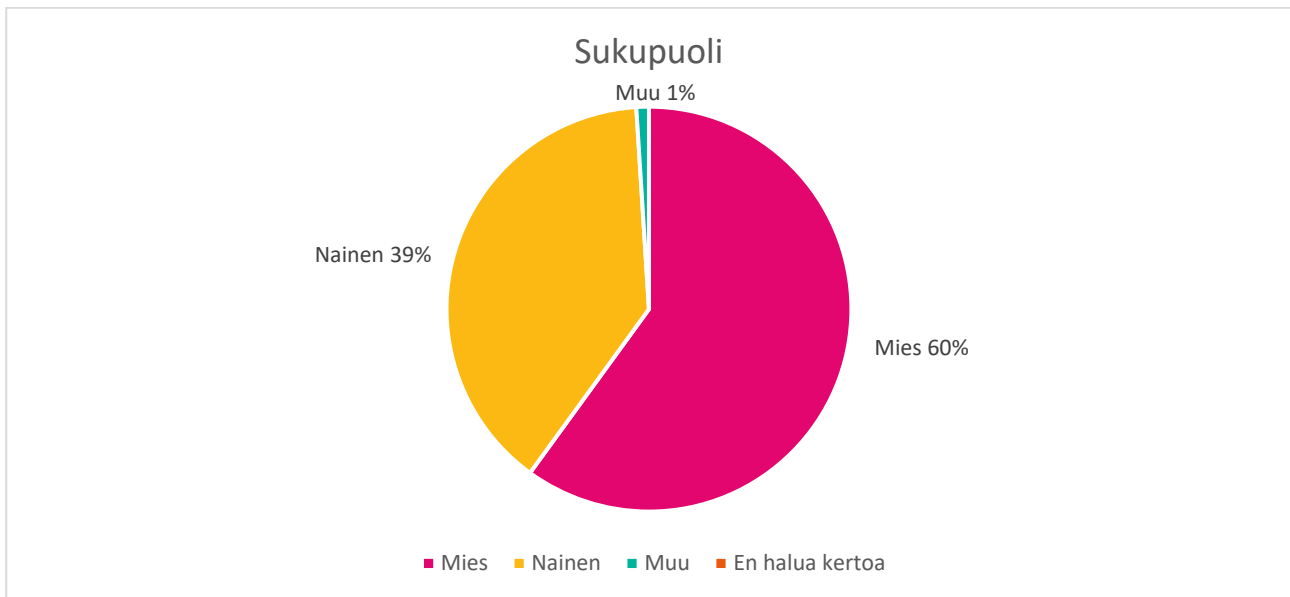
Kyselyn alussa selvitettiin vastaajien taustatietoja, joita olivat vastaajien ikä, sukupuoli, elämäntilanne sekä koulutustausta. Alla olevassa kuviossa 1 näkyy kyselyyn vastanneiden ikäjakauma. Kysely oli suunnattu nuorille 18–30-vuotiaille, ja tästä ikäryhmästä saatiinkin eniten vastauksia, 88 prosenttia. Kyselyyn tuli muutamia vastauksia myös muista ikäluokista, joka otettiin huomioon

vastauksia analysoidessa ja tuodaan esiin tuloksia avatessa. Vastauksia muista ikäluokista tuli niin vähän, etteivät ne vääristä tuloksia.

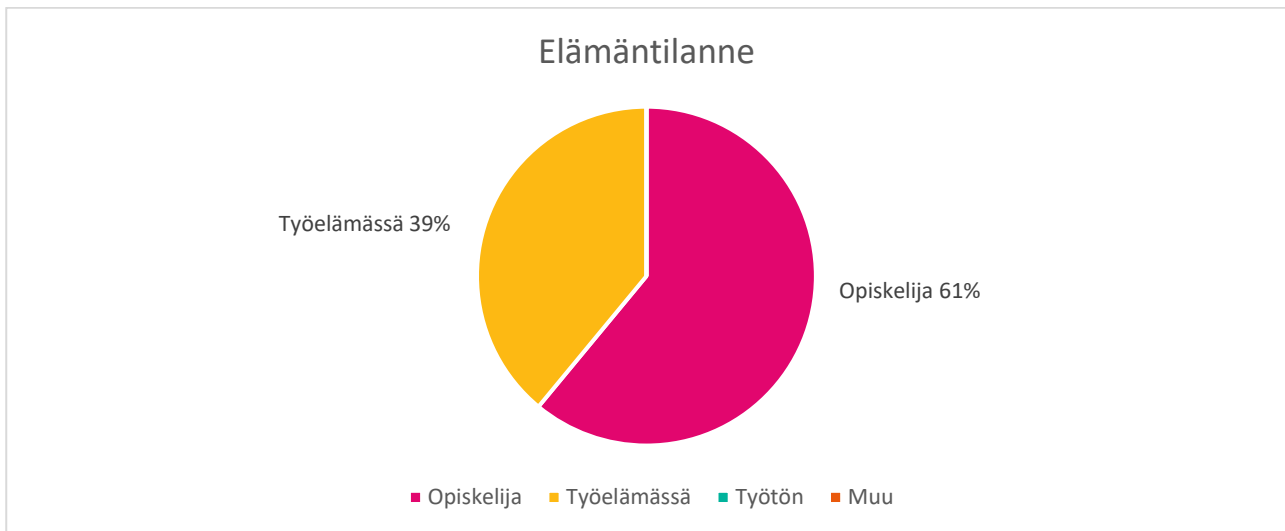
Kuvio 1. Kyselyyn vastanneiden ikäjakauma

Seuraavassa kysymyksessä selvitettiin kyselyyn vastanneiden sukupuolta. Vaihtoehtoina olivat mies, nainen, muu ja en halua kertoa. Viimeiseen vaihtoehtoon ei tullut yhtäkään vastausta. Tulokset näkyvät kuviossa 2 josta voidaan huomata, että kyselyyn vastanneista 60 prosenttia eli 51 vastaajaa oli miehiä. Naisia vastanneista oli 33 eli 39 prosenttia ja yksi vastaajista valitsi vaihtoehdon muu.

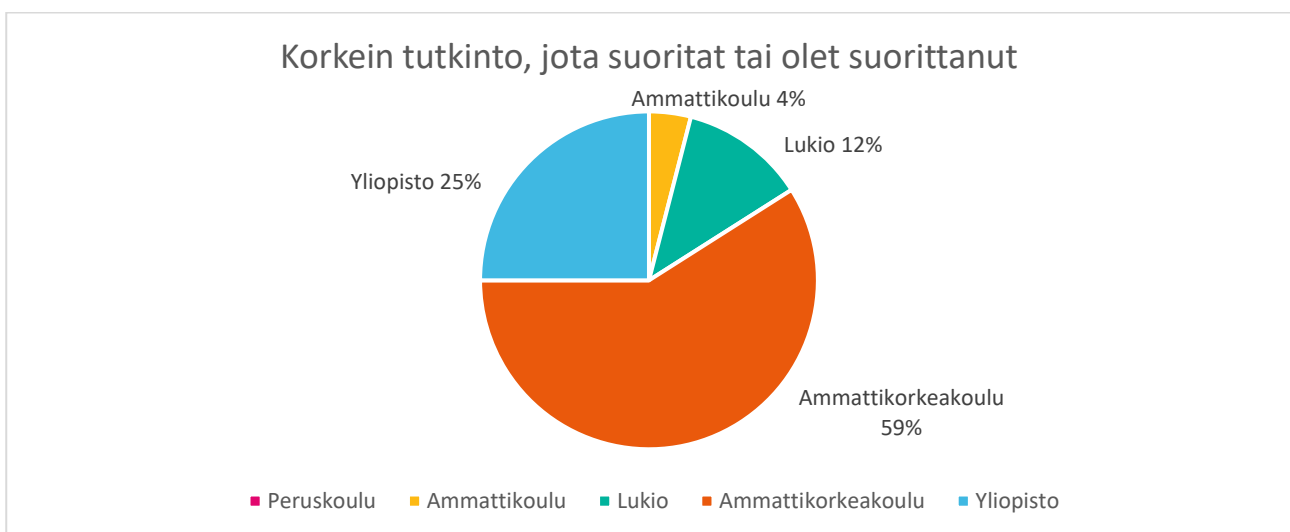
Kuvio 2. Kyselyyn vastanneiden sukupuoli

Seuraavana taustatietona kysyttiin vastaajien elämäntilannetta. Vaihtoehtoina olivat opiskelija, työelämässä, työtön ja muu. Kahteen viimeiseen ei tullut ollenkaan vastauksia. Kuviosta 3 nähdään, että suurin osa vastaajista eli 61 prosenttia oli opiskelijoita ja loput 39 prosenttia työelämässä. Opiskelijoiden suurempaa osaa vastaajista selittää varmastikin se, että kyselyä jaettiin tutkimuksen tekijöiden omissa sosiaalisen median kanavissa, joissa aktiiviseen seuraajakuntaan kuuluu paljon kanssaopiskelijoita.

Kuvio 3. Kyselyyn vastanneiden elämäntilanne

Viimeisenä taustatietona kyselyssä selvitettiin vastaajien koulutustaustaa. Vastausvaihtoehtoina olivat peruskoulu, ammattikoulu, lukio, ammattikorkeakoulu sekä yliopisto. Peruskoulu ei saanut yhtäkään vastausta. Vastaukset ovat kuvattuna alla kuviossa 4. 59 prosenttia vastaajista valitsi korkeimmaksi tutkinnoksi, jota suorittaa tai on suorittanut, ammattikorkeakoulun ja 25 prosenttia vastaajista yliopiston. 10 prosenttia valitsi lukion ja 4 prosenttia ammattikoulun. Jakaumaan vaikuttaa todennäköisesti se, että tutkimuksen tekijät opiskelevat ammattikorkeakoulussa, jonka vuoksi kysely tavoitti hyvin muita korkeakouluopiskelijoita.

Kuvio 4. Kyselyyn vastanneiden koulutustausta

6.2 Tutkimustulokset

Taustamuuttujien selvittämisen jälkeen kyselyssä lähdettiin selvittämään vastaajien sijoituspolitiikan vastuullisuutta. Ensimmäisessä kysymyksessä selvitettiin, miten tärkeää sijoituskohteen vastuullisuus on vastaajille asteikolla 1–5, jossa arvo 1 tarkoittaa *ei lainkaan tärkeää*, arvo 2 *ei niinkään tärkeää*, arvo 3 *ei vaikutusta*, arvo 4 *tärkeää* ja arvo 5 *todella tärkeää*. Vastausten jakautuminen annettujen vaihtoehtojen välille on kuvattuna alla olevassa taulukossa 1. Vastausten keskiarvo oli 3,3 ja mediaanivastaus 4 eli *tärkeää*, jonka valitsi 45,9 prosenttia vastaajista. *Ei vaikutusta* sai toiseksi eniten vastauksia eli 21,2 prosenttia. Tämän jälkeen seuraavaksi suurimman prosentin eli 16,5 sai *ei niinkään tärkeää*. Ääripäät *ei lainkaan tärkeää* ja *todella tärkeää* saivat molemmat 8,2 prosenttia vastauksista. Vastaajista siis 54,1 prosenttia valitsi, että heidän sijoituskohteidensa vastuullisuus on heille joko tärkeää tai todella tärkeää.

Vertaillessa kyselyyn vastanneiden miesten ja naisten vastausten eroja, nousi tämän kysymyksen kohdalla esiin merkittävä ero. Vastanneista naisista 81,8 prosenttia valitsi, että sijoituskohteen vastuullisuus on heille joko tärkeää tai todella tärkeää, kun taas miehistä näin valitsi vain 37,3 prosenttia. Miehistä 13,7 prosenttia valitsi, että sijoituskohteen vastuullisuus ei ole heille lainkaan tärkeää. Naisista näin ei valinnut yksikään kyselyyn vastannut. Miesten vastausten keskiarvo oli 2,9 ja naisten 3,9. Jopa vielä suurempi ero muodostui 18–30-vuotiaiden ja yli 30-vuotiaiden vastausten välille. Kohderyhmän eli nuorten vastausten keskiarvoksi muodostui 3,5 ja vanhempien vastaajien keskiarvoksi 2.

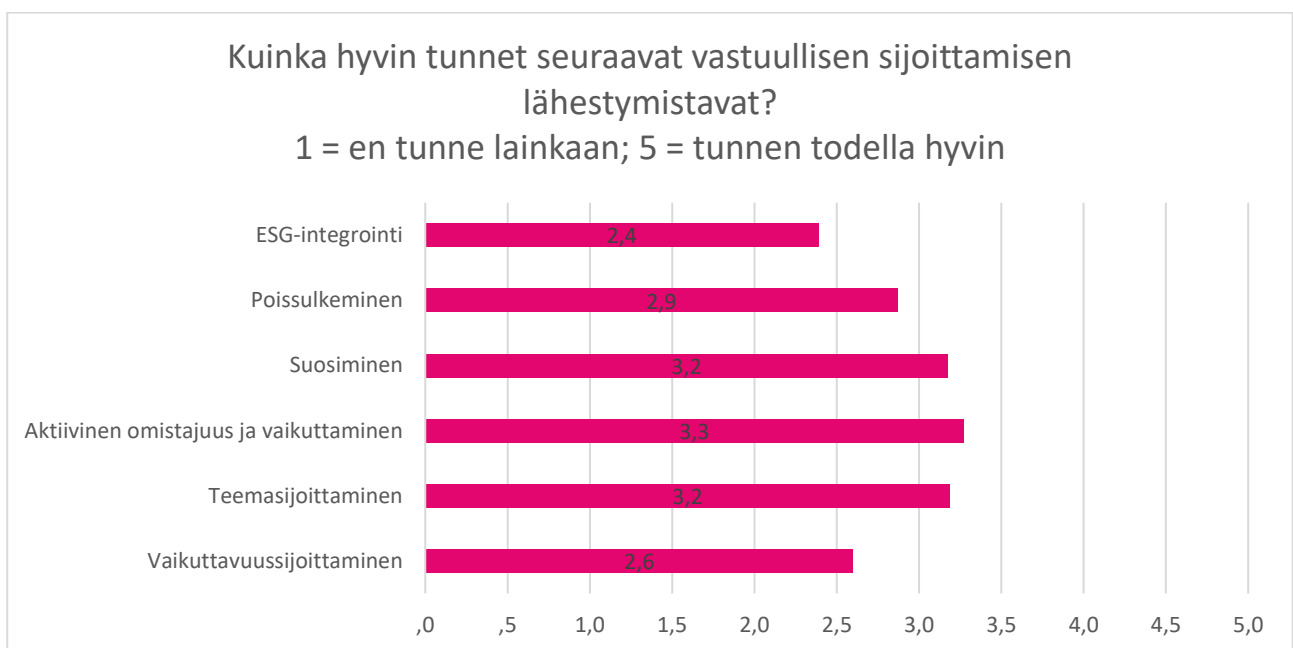
Taulukko 1. Miten tärkeää sijoituskohteen vastuullisuus on sinulle?

Ei lainkaan tärkeää	Ei niinkään tärkeää	Ei vaikutusta	Tärkeää	Todella tärkeää	Keskiarvo
8,2 %	16,5 %	21,2 %	45,9 %	8,2 %	3,3

Seuraavaksi kysyttiin vastaajien tuntemusta eri vastuullisen sijoittamisen lähestymistavoista. Vastaajat arvioivat lähestymistapojen tuntemustaan asteikolla 1–5, jossa 1 tarkoittaa *en tunne lainkaan* ja 5 tarkoittaa *tunnen todella hyvin*. Kyselyssä pyydettiin arvioimaan lähestymistavoista ESG-

integrointi, poissulkeminen, suosiminen, aktiivinen omistajuus ja vaikuttaminen, teemasijoittaminen sekä vaikuttavuussijoittaminen.

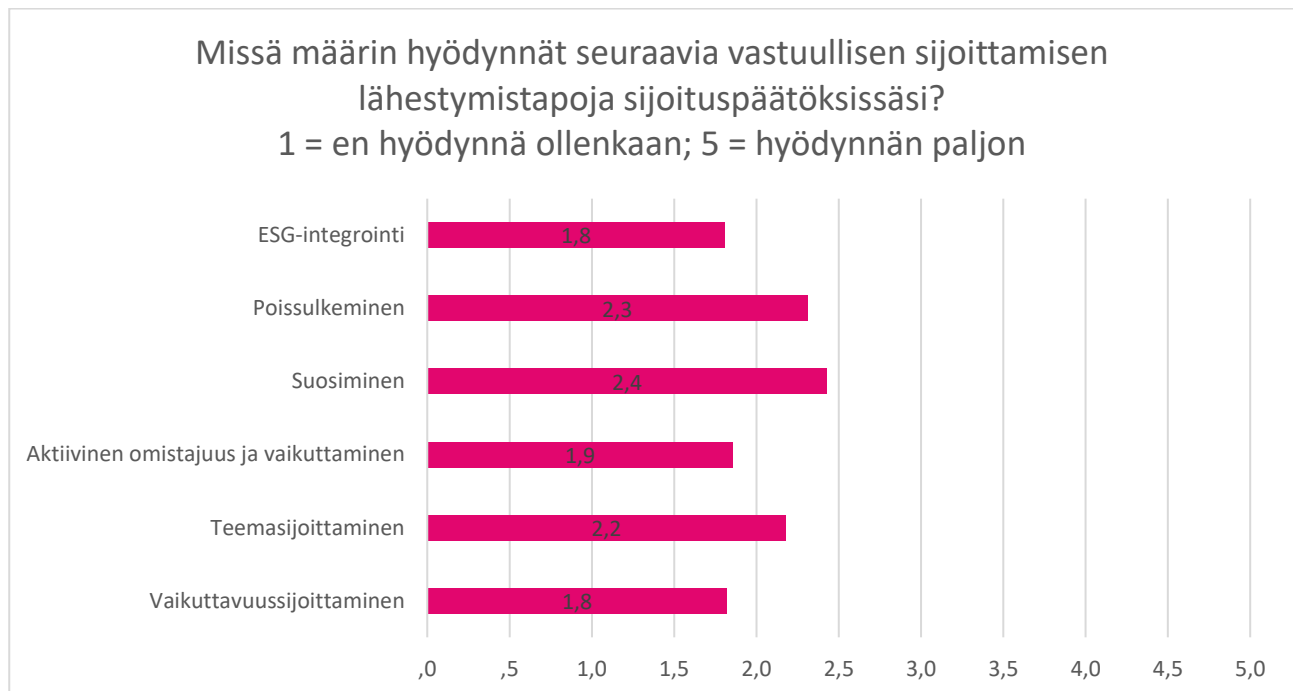
Kuten alla olevasta kuviosta 5 voidaan nähdä, vastaajien keskuudessa parhaiten tunnettu vastuullisen sijoittamisen lähestymistapa oli aktiivinen omistajuus ja vaikuttaminen. Asteikolla 1–5 oli vastausten keskiarvo aktiivisen omistajuuden ja vaikuttamisen osalta 3,3. Seuraavina tulivat suosiminen sekä teemasijoittaminen vastausten keskiarvon ollessa 3,2 molempien osalta. Vähiten tunnettu lähestymistapa vastaajien keskuudessa oli ESG-integrointi ja vastausten keskiarvo sen osalta vain 2,4 ja toiseksi vähiten tunnettu vaikuttavuussijoittaminen vastausten keskiarvolla 2,6. Eri lähestymistapojen vastausten keskiarvojen välillä ei ilmennyt kovin suuria vaihteluita, kuten alla olevasta kuviosta 5 nähdään. Vähiten tunnetun ja parhaiten tunnetun lähestymistavan keskiarvojen välillä eroa oli vain 0,9.

Kuvio 5. Miten hyvin vastaajat tuntevat eri vastuullisen sijoittamisen lähestymistavat

Seuraavassa kysymyksessä selvitettiin sitä, miten paljon vastaajat hyödyntävät edellisessä kysymyksessä mainittuja vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoja tehdessään sijoituspäätöksiään. Vastaajien tuli arvioida asteikolla 1–5, missä määrin he hyödyntävät eri vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoja.

Vaikka aktiivinen omistajuus ja vaikuttaminen oli kyselyyn vastaajille edellisen kysymyksen vastausten perusteella tutuin lähestymistapa, ei se kuitenkaan ole vastausten perusteella eniten käytetty. Lähestymistapa, jota kyselyyn vastaajat hyödyntävät eniten sijoituspäätöksiä tehdessään on suosiminen ja tämän jälkeen toiselle sijalle nousi poissulkeminen. Asteikolla 1–5, jossa 1 tarkoittaa *en hyödynnä ollenkaan* ja 5 tarkoittaa *hyödynnän paljon*, oli suosimisen osalta vastausten keskiarvo 2,4 ja poissulkemisen osalta 2,3. Vähiten hyödynnetyiksi lähestymistavoiksi ilmenivät ESG-integrointi sekä vaikuttavuussijoittaminen vastausten keskiarvolla 1,8 molempien lähestymistapojen osalta. Kuten myös edellisen kysymyksen kohdalla, ei vastausten keskiarvoilla ollut kovin suuria vaihteluita, kuten kuviosta 6 voidaan huomata, joten mitään ylivoimaisesti eniten tai vähiten hyödynnettyä lähestymistapaa ei vastauksista esille noussut. Ero eniten hyödynnetyn ja vähiten hyödynnettyjen lähestymistapojen välillä on vain 0,6.

Kuvio 6. Missä määrin vastaajat hyödyntävät eri vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoja sijoituspäätöksissään

Seuraavaksi selvitettiin sitä, kuinka suuren osan omista sijoituksistaan vastaajat ovat tehneet hyödyntäen vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoja. Kysymykseen pyydettiin antamaan vastaus asteikolla 1–5, jossa arvo 1 tarkoitti sijoituksista 0–20 %, arvo 2 tarkoitti 21–40 %, arvo 3 tarkoitti

41–60 %, arvo 4 tarkoitti 61–80 % ja arvo 5 tarkoitti 81–100 %. Vastausten jakauma vastausvaihtoehtojen välillä on esitetty alla olevassa taulukossa 2. Vastausten keskiarvo oli 1,9 ja mediaani 1,5. Vastauksista huomataan, että vaikka aikaisemmin esitettyyn kysymykseen *Miten tärkeää sijoituskohteen vastuullisuus on sinulle?* vastaajista 54,1 prosenttia valitsi, että heidän sijoituskohteidensa vastuullisuus on heille joko tärkeää tai todella tärkeää, on kuitenkin 50 prosenttia vastaajista tehnyt omista sijoituksistaan vain 0–20 % vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoja hyödyntäen.

Vertaillaessa naisten ja miesten vastauksia keskenään tämän kysymyksen osalta huomattiin, että miesten vastausten keskiarvo oli 1,6 ja naisten 2,4. Miehistä vain 3,9 prosenttia on tehnyt sijoituksistaan yli 60 % vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoja hyödyntäen, kun taas naisista tämä luku on 21,9 prosenttia. Yhtä suuri ero vastausten välillä ilmeni, kun vertailtiin halutun kohderyhmän (18–30-vuotiaat) vastauksia muutamaan kohderyhmän ulkopuolelta saatuun vastaukseen. Halutun kohderyhmän ulkopuolelle sijoittuvista vastaajista 80 prosenttia on tehnyt sijoituksistaan 0–20 % vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoja hyödyntäen ja loput 20 prosenttia 21–40 %. Nuorten kohdalla vastaukset sijoittuivat tasaisemmin prosenttiasteikolla, vaikka heistäkin 45,9 prosenttia valitsi 0–20 %. Nuorten vastausten keskiarvo oli 2 ja yli 30-vuotiaiden 1,2.

Taulukko 2. Kuinka suuren osuuden omista sijoituksistasi olet tehnyt vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoja hyödyntäen?

0–20 %	21–40 %	41–60 %	61–80 %	81–100 %	Keskiarvo
50 %	22,6 %	16,7 %	7,1 %	3,6 %	1,9

Seuraavaksi kysyttiin sitä, mitä lähteitä vastaajat hyödyntävät sijoituskohteen vastuullisuuden arvioinnissa. Vastaajilla oli mahdollisuus valita halutessaan useampia vaihtoehtoja ja valittuja vastauksia tähän kysymykseen tulikin 126. Vastausvaihtoehdot olivat yritysten omat vastuullisuusraportit, ulkoiset vastuullisuusraportit (esim. MSCI, Global 100, Morningstar), rahasto-/ sijoitustuote-esitteet sekä joku muu, mikä? Viimeisen vaihtoehdon valitessaan vastaajat pääsivät itse kirjoittamaan vapaasti vastauksensa. Vastausvaihtoehdoista yleisimmäksi lähteeksi nousi rahasto-/ sijoitustuote-

esitteet, joka sai 48 vastausta eli 64,9 prosenttia. Toisella sijalla tulivat yritysten omat vastuullisuusraportit 37 vastauksella.

Avoimeen kysymykseen ”Joku muu, mikä?” saatiin 6 vastausta, joista kaksi sen valinnutta kertoivat, että eivät hyödynnä mitään lähteitä. Kolme vastaajaa mainitsi, että he hyödyntävät sosiaalista mediaa ja näistä yksi sosiaalisen median lisäksi myös ystäväpiiriltään saamaansa tietoa. Viimeinen avoimeen kysymykseen vastannut kertoi sijoittavansa Osuuspankin vastuullisimpaan rahastoon, vaikkei uskokaan sen olevan vastuullisuusmielessä kovin hyvä.

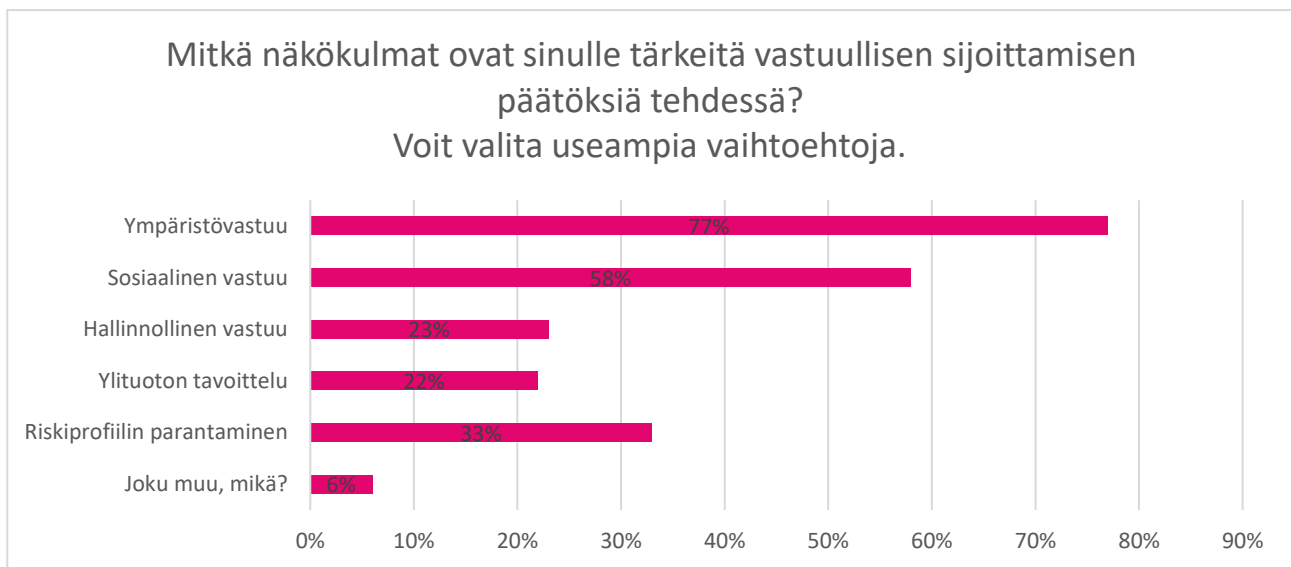

Kuvio 7. Mitä lähteitä vastaajat hyödyntävät sijoituskohteen vastuullisuuden arvioinnissa

Viimeisenä kyselyssä lähdettiin selvittämään sitä, mitkä vastuullisen sijoittamisen näkökulmat painavat vastaajilla eniten vaakakupissa, kun he tekevät sijoituspäätöksiään. Vastaajilla oli mahdollisuus valita halutessaan useita vaihtoehtoja ja valittuja vastauksia tähän kysymykseen tuli yhteensä 178, vastaajia tässä kysymyksessä oli 81. Vaihtoehtoina olivat ympäristövastuu, sosiaalinen vastuu, hallinnollinen vastuu, ylituoton tavoittelu, riskiprofiilin parantaminen sekä joku muu, mikä? Viimeisen vastausvaihtoehdon valitessaan vastaajat pääsivät itse kirjoittamaan vapaasti vastauksensa.

Ympäristövastuu nousi selkeästi kaikista tärkeimmäksi näkökulmaksi 62 vastauksella eli 76,5 prosentilla, kuten alla olevasta kuviosta 8 voidaan huomata. Toisella sijalla tuli sosiaalinen vastuu 47

vastauksella ja sen jälkeen sijoitusten riskiprofiilin parantaminen 27 vastauksella. Avoimeen kysymykseen ”*Joku muu, mikä?*” saatiin 5 vastausta. Yksi vastaaja nosti esiin sijoitusten tuoton ja toinen taloudellisen vastuun näkökulman. Yksi vastaajista kertoi, että ei huomioi sijoituksissaan vastuullisuutta ollenkaan. Loput kaksi vastaajaa nostivat esiin, että näkevät vastuullisuuden enemmän markkinointina eivätkä koe minkään edellä mainitun vastuullisuusnäkökulman olevan loppupeleissä tärkeää. Nämä vastaajat mainitsivat myös sen, etteivät usko, että yritykset oikeasti haluavat olla vastuullisia.

Kuvio 8. Mitkä näkökulmat ovat vastaajille tärkeitä vastuullisen sijoittamisen päätöksiä tehdessä

7 Johtopäätökset

Tutkimuksessa oli tarkoituksena selvittää, miten ESG-asiat vaikuttavat nuorten sijoittajien sijoituspäätöksiin. Kyselyn tuloksista huomataan, että suurimmalle osalle vastaajista heidän sijoituskohteidensa vastuullisuus on tärkeää. Tähän verraten kuitenkin hyvin harva vastaajista oikeasti sijoittaa vastuullisesti.

Vastaajista 54,1 prosenttia kertoi, että heidän sijoituskohteidensa vastuullisuus on heille joko tärkeää tai todella tärkeää, jonka perusteella olisi voinut odottaa, että kysymyksen *Kuinka suuren osuuden omista sijoituksistasi olet tehnyt vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoja hyödyntäen?* vastaukset olisivat mukailleet tätä. Sen sijaan tasan puolet vastaajista kertoi tehneensä omista sijoituksistaan vain 0–20 prosenttia vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoja hyödyntäen, kuten

taulukossa 2 on kuvattu. Vain 10,7 prosenttia vastaajista kertoi tehneensä 61–100 prosenttia sijoituksistaan hyödyntäen vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoja. Monille nuorille siis sijoituskoh- teiden vastuullisuus on tärkeää, mutta he jättivät kuitenkin syystä tai toisesta sijoituspäätöksiä tehdessään vastuullisen sijoittamisen lähestymistavat hyödyntämättä. Avoimissa vastauksissa muutama vastaaja nosti esiin näkökulmansa siitä, että uskoo vastuullisuuden olevan enimmäkseen markkinointia, eivätkä yritykset aidosti tahdo olla vastuullisia. Tämä voikin olla syy sille, ettei halua sijoittaa vastuullisesti, vaikka pitää vastuullisuutta tärkeänä asiana.

Suosimisen ja poissulkemisen nouseminen käytetyimmiksi lähestymistavoiksi nuorten sijoittajien keskuudessa oli odotettua. Kuritun (2021) mukaan poissulkeminen onkin ehkä helpoin tapa aloit- taa vastuullinen sijoittaminen, minkä vuoksi on todennäköistä, että se on suosittu tapa erityisesti nuorten ja mahdollisesti vasta aloittaneiden piensijoittajien parissa. Poissulkemista käyttäen sijoit- taja voi tietoisesti jättää omien sijoitustensa ulkopuolelle ”*pahoja*” yhtiöitä tai sijoittaa vastuullisiin rahastoihin, jotka tekevät poissulkemisen sijoittajan puolesta. Suosiminen taas on poissulkemisen vastakohta eli sijoittaja valitsee vain tiettyjä omat vastuullisuuskriteerit täyttäviä sijoituskohteita. (Kurittu 2021, 54–55.)

Kyselyn vastauksissa esille nousseet vähiten käytetyt vastuullisen sijoittamisen lähestymistavat korreloivat selkeästi keskenään vastaajien vähiten tuntemien lähestymistapojen kanssa. Vähiten käytetyiksi lähestymistavoiksi nousivat ESG-integrointi sekä vaikuttavuussijoittaminen ja ne olivat myös vastaajien huonoiten tuntemat lähestymistavat. Kuritun (2021) mukaan vaikuttavuussijoitta- misessa joukkovelkakirjalainoihin tulisi pystyä kerralla sijoittamaan huomattavia summia, minkä vuoksi ei yllätäkään, ettei se ole nuorien ja mahdollisesti vasta aloittaneiden sijoittajien keskuu- dessa vielä kovin suosittu lähestymistapa.

Vaikka aktiivinen omistajuus ja vaikuttaminen nousi vastauksissa vastaajien parhaiten tuntemaksi vastuullisen sijoittamisen lähestymistavaksi, oli se kuitenkin yksi vähiten hyödynnetyistä lähesty- mistavoista heti edellisessä kappaleessa mainittujen ESG-integroinnin ja vaikuttavuussijoittamisen jälkeen. Monille ehkä onkin tuttua se, että yhdenkin osakkeen omistajuus antaa osakeyhtiölain mukaisesti oikeuden osallistua suomalaisen yhtiön yhtiökokoukseen tai saada ehdotuksensa yhtiö- kokouksessa käsiteltäväksi, mutta harva tätä oikeuttaan hyödyntää vain muutaman osakkeen omistuksella. Aktiivinen omistajuus ei myöskään ole mahdollista esimerkiksi rahastosijoituksissa,

sillä silloin sijoittaja omistaa vain osuuden rahastosta, joka omistaa kyseiset osakkeet. Se onkin enemmän isojen sijoittajien ja sijoitusalan ammattilaisten keskuudessa käytetty vastuullisen sijoittamisen lähestymistapa, ei niinkään piensijoittajien. Siksi ei olekaan yllättävää, ettei tämän tutkimuksen kohderyhmän parissa aktiivinen omistajuus ole kovassa käytössä. (Kurittu 2021, 90–91.)

Erot vastausten välillä koskien eniten ja vähiten hyödynnettyjä vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoja jäivät suhteellisen vähäisiksi, joten mitään ylivoimaisesti käytetyintä tai vähiten käytettyä lähestymistapaa ei vastauksista noussut esiin, kuten kuvioista 6 nähdään. Samoin kartoittaessa sitä, mitkä lähestymistavoista ovat vastaajille parhaiten tunnettuja, jäivät vastausten erot vähäisiksi, joka on kuvattu kuviossa 5. Tässäkään ei noussut esiin mitään erityisen hyvin tai erityisen huonosti tunnettua lähestymistapaa verraten muihin.

Toisin kuin Nordean (2022) teettämässä tutkimuksessa, nousi vastauksissa ympäristövastuu selkeästi tärkeimmäksi näkökulmaksi nuorille vastuullisen sijoittamisen päätöksiä tehdessä. Sosiaalinen vastuu tuli toisella sijalla, kun taas Nordean edeltävänä vuonna tekemässä tutkimuksessa sosiaalinen vastuu oli noussut ympäristövastuun edelle. (Suomalaiset sijoittavat entiseen tapaan sodasta huolimatta – sosiaalisen vastuun merkitys kasvaa 2022.)

Tutkimuskyselyn kysymykseen *Mitkä näkökulmat ovat sinulle tärkeitä vastuullisen sijoittamisen päätöksiä tehdessä?* vastasi 81 henkilöä, joista 62 valitsi ympäristövastuun. Sosiaalisen vastuun valitsi näistä 81 vastaajasta 47. Vapaaseen tekstikenttään annetuissa vastauksissa muutama vastaaja nosti esiin myös näkökulman siitä, että vastuullisuus on pääasiassa yhtiöiden markkinointia ja sen määrittely on niin epäselvää, ettei yksikään mainittu näkökulma ole todellisuudessa tärkeä. Analysoidessa tuloksia eri taustamuuttujiin perustuen nousi esiin, että riippumatta sukupuolesta, iästä, koulutustaustasta tai elämäntilanteesta oli kaikille vastaajille ympäristövastuu tärkein syy sijoittaa vastuullisesti. Ainoastaan yli 30-vuotiaat ja korkeimpana tutkintonaan ammattikoulun suorittaneet pitivät ympäristövastuuta ja sosiaalista vastuuta yhtä tärkeinä, kaikille muille ympäristövastuu oli ylitse muiden.

Sekä Nordean (2022) että Nordnetin (2020) tekemissä vastuullisen sijoittamisen tutkimuksissa tulokset olivat osoittaneet, että miehet sijoittavat vastuullisiin kohteisiin naisia enemmän. Tämän tutkimuksen tulokset olivat kuitenkin yhteneväisemmät Finanssiala ry:n toimeksiannosta Norstat

Oy:n toteuttaman kyselyn tulosten kanssa. Norstat Oy:n (2022) toteuttaman kyselyn mukaan nuoret, naiset sekä seniorit ovat vastuullisen sijoittamisen suunnannäyttäjiä ja myös tämän tutkimuksen perusteella sijoittavat naiset selkeästi miehiä enemmän vastuullisiin kohteisiin. Lisäksi kysely osoitti, että sijoituskohteen vastuullisuus on naisille huomattavasti tärkeämpää kuin miehille.

Kyselyn tulokset osoittivat, että opiskelijat ovat valveutuneempia vastuullisia sijoittajia kuin työssäkäyvät nuoret. Vastausten mukaan opiskelijoille heidän sijoituskohteidensa vastuullisuus on tärkeämpää, ja he ovat tehneet suuremman osan omista sijoituksistaan vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoja hyödyntäen kuin työssäkäyvät. Myös vastuullisen sijoittamisen lähestymistavat olivat paremmin tunnettuja opiskelijoiden keskuudessa, johon korreloiden opiskelijat myös hyödyntävät eri vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoja enemmän, yhtä poikkeusta lukuun ottamatta. Aktiivinen omistajuus ja vaikuttaminen oli enemmän hyödynnetty työssäkäyvien keskuudessa kuin opiskelijoiden. Vertaillen kyselyn tuloksia vastaajien koulutustaan perustuen ei kuitenkaan noussut esiin kovin suuria eroja. Vastaajat, joiden korkein suoritettava tai suoritettu tutkinto oli lukio, ammattikorkeakoulu tai yliopisto vastasivat hyvin yhtenevästi. Ammattikoulun suorittaneet vastaajat eivät pitäneet sijoituskohteen vastuullisuutta aivan yhtä tärkeänä kuin muut tai olleet tehneet omista sijoituksistaan yhtä suurta osaa hyödyntäen vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoja, mutta mitään merkittävää eroa vastausten välillä koulutustaan perustuen ei esiintynyt.

Kyselyyn saatiin toivotun kohderyhmän eli 18–30-vuotiaiden nuorten sijoittajien lisäksi muutama vastaus myös tätä vanhemmista ikäryhmistä ja tämä otettiin huomioon tulosten analysointivaiheessa. Halutun kohderyhmän (18–30-vuotiaat sijoittajat) ja kohderyhmän ulkopuolelle sijoittavien vanhempien ikäryhmien antamia vastauksia vertailtiin toisiinsa. Vastaukset osoittivat yhtenevästi Nordean (2022) ja Norstat Oy:n (2022) tutkimusten rinnalla, että nuoret ovat vastuullisen sijoittamisen suunnannäyttäjiä. Nuorista 60 prosentille sijoituskohteiden vastuullisuus oli joko tärkeää tai todella tärkeää ja vain 4 prosentille ei lainkaan tärkeää, kun taas vanhemmista ikäryhmistä vain 10 prosentille sijoituskohteen vastuullisuus oli joko tärkeää tai todella tärkeää ja jopa 40 prosentille ei lainkaan tärkeää. Tulokset osoittivat, että nuorille heidän sijoituskohteidensa vastuullisuus on huomattavasti tärkeämpää kuin vanhemmille ikäryhmille ja nuoret ovat tehneet huomattavasti suuremman osan omista sijoituksistaan vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoja hyödyntäen kuin vanhemmat ikäryhmät.

8 Pohdinta

Opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia ESG-asioiden vaikutusta nuorten sijoittajien sijoituspäätöksiin. Tutkimuksessa selvitettiin sitä, kuinka suuri vaikutus vastuullisuudella on nuorten sijoittajien sijoituskäyttäytymiseen. Tutkimusongelman ratkaisemiseksi tutkimusongelmasta johdettiin tutkimuskysymykset, jotka käsittelivät nuorten sijoituskäyttäytymisen vastuullisuutta. Tutkimukselle luotiin teoriapohjaa, jossa avattiin yleisesti vastuullista sijoittamista, käsitettä ESG sekä nuorten vastuullista sijoittamista. Vastuullisen sijoittamisen eri lähestymistapoja avattiin tietoperustassa tarkemmin, koska erityisesti näitä tarkasteltiin tehdyssä kyselytutkimuksessa.

Tutkimuksen tulokset antoivat hyvin mielenkiintoista, mutta jokseenkin odotettua tietoa nuorten vastuullisesta sijoituskäyttäytymisestä. Tutkimuksessa huomioitiin myös rajatun ikäryhmän ulkopuolelta tulleet vastaukset. Verrattaessa vastanneiden nuorten ja vanhempien ikäryhmien edustajien vastauksia keskenään voidaan todeta nuorten huomioivan vastuullisuuden enemmän sijoituspäätöksissään kuin vanhempien ikäryhmien. Tämä tulos on yhdenmukainen aiempien aiheesta tehtyjen tutkimusten kanssa.

Yllättävin osa tuloksista oli, kuinka pieni osuus vastanneista todellisuudessa on hyödyntänyt vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoja osana sijoituspäätöstensä tekemistä. Näin ollen tulokset hieman riitelevät aiempien aiheesta tehtyjen tutkimusten tulosten kanssa, joissa erityisesti nuorten on todettu olevan valveutuneita vastuullisessa sijoittamisessa. Vaikka nuoret eivät välttämättä hyödynnä niin paljon vastuullisuutta osana sijoituspäätöksiään on vastuullisuus vastausten perusteella heille kuitenkin tärkeä aihe. Toinen ristiriita tutkimustuloksissa aiempiin tutkimuksiin verrattuna oli, että naiset ottavat sijoituspäätöksissään vastuullisuuden huomioon miehiä enemmän, kun taas aiemmissä tutkimuksissa tilanne on ollut päinvastoin.

Luotettavuuden ja eettisyyden toteutuminen

Läpi opinnäytetyöprosessin, heti tutkimusongelman muotoilusta raportin julkaisemiseen saakka, tutkimuksen tekijät noudattivat tutkimusetiikkaa ja hyvää tieteellistä käytäntöä, joihin opinnäytetyön laatijat tutustuivat opinnäytetyön suunnitteluvaiheessa. Kaikki tutkimuksen aikana kerätty ja tallennettu aineisto Webropol-kyselylomakkeen kautta tuhotaan opinnäytetyön valmistuttua, eikä aineistoa jatko-käytetä. Tutkimuksen eettisyys onnistui hyvin. Kyselyssä kerättiin vain tutkimuksen

kannalta oleellisia tunnistetietoja, ei vastaajien henkilötietoja, eikä kyselyn vastauksia yhdistetty vastaajiin. Opinnäytetyön ohjaajan kanssa oli selvitetty, ettei työn tekeminen vaadi tutkimuslupaa. Jokaisessa opinnäytetyön vaiheessa noudatettiin tarkkaa ja huolellista työskentelyä, jolla varmistettiin työn eettisyys. Tutkimuksen tulokset on esitetty läpinäkyvästi ja todenmukaisesti ja aineiston keräämisessä, käsittelyssä sekä säilyttämisessä on noudatettu huolellisuutta ja tarkkuutta.

Tutkimuksen luotettavuus varmistettiin käyttämällä laajasti erilaisia lähteitä, jotka oli valittu lähdekriittisyyttä noudattaen. Lähteinä on käytetty niin suomen- kuin englanninkielisiäkin lähteitä. Lähteinä on ollut tutkimusjulkaisuja, kirjallisia lähteitä sekä internet-lähteitä, kuten artikkeleita. Lähteiden valinnassa on myös painotettu ajankohtaisuutta ja tästä syystä suuri osa lähteistä on erilaisia verkkojulkaisuja. Käyttämällä verkkojulkaisuja lähteinä on varmistettu, että teoreettinen viitekehys sisältää ajan tasalla olevaa tietoa käsitellyistä ilmiöistä.

Tutkimuksessa onnistuttiin mittamaan tutkittavaa ilmiötä hyvin valitulla tutkimusmenetelmällä. Tutkimusongelman ja siitä johdettujen tutkimuskysymysten määrittely tehtiin huolellisesti. Kyselylomakkeen kysymykset sekä vastausvaihtoehdot muodostettiin harkiten niin, että ne ovat mahdollisimman yksiselitteisiä ja mittaavat mahdollisimman hyvin sitä, mitä on tarkoituskin. Sähköinen kysely suunniteltiin tarkkaan ja huolellisesti ja sen toimivuus testattiin ennen sen lähettämistä vastaajille.

Tutkimuksen toteutunut näyte jäi kuitenkin toivottua pienemmäksi. Vastauksia kyselyyn saatiin 85. Suurempi näyte olisi tuottanut kattavampia ja paremmin yleistettäviä tuloksia nuorten vastuullisesta sijoituskäyttäytymisestä. Suuremman näytteen saaminen olisi vaatinut kyselyn jakamista useammilla alustoilla tai tutkimuksen uusimista siinä vaiheessa, kun huomattiin, että saatu näyte jäi pieneksi. Tutkimusta ei päätetty uusien tutkimuksen tekijöiden resurssit huomioon ottaen. Pieneksi jäänyt näyte heikentää tutkimuksen reliabiliteettia ja täten tutkimuksen kokonaisluotettavuutta, sillä toteutunutta näytettä ei voida yleistää koskemaan koko perusjoukkoa.

Jatkotutkimusehdotus

Tutkimuksessa olisi ollut mielenkiintoista saada vastauksia myös siihen, miksi nuoret päättävät olla sijoittamatta vastuullisesti, vaikka vastuullisuus on heille tärkeää. Tämä voisi olla kokonaan yksi

oma jatkotutkimusaihe, joka olisi varmasti ajankohtainen ja täydentäisi hyvin tätä tutkimusta sekä muita tutkimuksia, joihin tämän opinnäytetyön teoriaviitekehysessä on viitattu. Kyseisellä jatkotutkimuksella voitaisiin pyrkiä selvittämään, kuinka vastuullisesta sijoittamisesta saataisiin entistä houkuttelevampaa nuorten silmissä ja mitä se vaatisi, että nuoret huomioisivat jatkossa vastuullisuuden entistä enemmän osana sijoituspäätöksiään.

Lähteet

- Agenda 2030 – kestävä kehityksen tavoitteet. N.d. Artikkelel Ulkoministeriön -verkkosivuilla. Viitattu 16.1.2024. <https://um.fi/agenda-2030-kestavan-kehityksen-tavoitteet>.
- Amel-Zadeh, A. & Serafeim, G. 2018. Why and how investors use ESG information: evidence from a global survey. *Financial Analysts Journal*, 74, 3, 87-103. Viitattu 5.4.2023. [Why and How Investors Use ESG Information: Evidence from a Global Survey - ProQuest](#). ProQuest Central.
- A Short Introduction to the GRI Standards. N. d. Katsaus GRI standardeista Global Reporting verkkosivuilla. Viitattu 16.1.2024. <https://www.globalreporting.org/media/wtaf14tw/a-short-introduction-to-the-gri-standards.pdf>.
- Berg, F., Kölbel, J. & Rigobon, R. 2022. Aggregate Confusion: The Divergence of ESG Ratings. University of Zurich.
- Christensen, D., Serafeim, G. & Sikochi, A. 2020. Why is Corporate Virtue in the Eye of the Beholder? The Case of ESG Ratings. Harvard University.
- Cygnel, S. 2023. Nuoret haluavat sijoittaa vastuullisesti – eli miten? Julkaisu OP Media.fi -sivustolla. Viitattu 26.11.2023. <https://www.op-media.fi/op-uusimaa/nuoret-haluavat-sijoittaa-vastuullisesti/>.
- Future of sustainable investment management: From ideas to reality. 2020. CFA Institute. Viitattu 6.4.2023. <https://www.cfainstitute.org/-/media/documents/survey/future-of-sustainability.pdf>.
- Global sustainable investment review 2020. 2021. Katsaus vastuullisesta sijoittamisesta Global Sustainable Investment Alliancen verkkosivuilla. Viitattu 5.4.2023. <https://www.gsi-alliance.org/wp-content/uploads/2021/08/GSIR-20201.pdf>.
- Hyrskke, A., Lönnroth, M., Savilaakso, A. & Sievänen, R. 2020. Vastuullinen sijoittaja. Helsinki: Kaupakamari.
- Kananen, J. 2014. Verkkotutkimus opinnäytetyönä: laadullisen ja määrällisen verkkotutkimuksen opas. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Viitattu 4.11.2023. <https://janet.finna.fi/>. Ellibslibrary.
- Kananen, J. 2015. Näin kirjoitat opinnäytetyön tai pro gradun alusta loppuun. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Viitattu 18.11.2023. <https://janet.finna.fi/>. Ellibslibrary.
- Kananen, J. 2019. Opinnäytetyön ja pro gradun pikaopas. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Viitattu 26.11.2023. <https://janet.finna.fi/>, Ellibslibrary.
- Kansainvälinen tutkimus: suomalaiset nuoret kiinnostuivat henkilökohtaisesta taloudesta ja kryptovaluutoista. 2021. Artikkelel Klarnan verkkosivuilla 5.7.2021. Viitattu 17.1.2024.

<https://www.klarna.com/international/press/kansainvalinen-tutkimus-suomalaiset-nuoret-kiinnostuivat-henkilokohtaisesta-taloudesta-ja-kryptovaluutoista/>.

Kansaliskysely vastuullisesta sijoittamisesta. 2022. Kyselytutkimuksen tulokset Finanssiala ry:n verkkosivuilla. Viitattu 27.11.2023. <https://www.finanssiala.fi/julkaisut/vastuullinen-sijoittaminen/>.

Khan, S., Serafeim, G. & Yoon, A. 2016. Corporate sustainability: First evidence on materiality. The Accounting Review, 91, 6, 1697-1724. Viitattu 6.4.2023. <https://web-p-ebSCOhost-com.ezproxy.jamk.fi:2443/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=0&sid=1d33b7b8-c7c7-4ed6-8714-eea6754dd78e%40redis>. Business Source Elite.

Kurittu, K. 2021. Sijoita rahasi vastuullisesti. Helsinki: Alma Talent.

Kuula, A. 2011. Tutkimusetiikka – aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys. Tampere: Vastapaino.

List of Key ESG Reporting Frameworks, Standards and Ratings. 2021. Blogikirjoitus Noviston www-sivuilla. Viitattu 17.4.2023. <https://novisto.com/list-esg-reporting-framework-standard/>.

Margolis, J., Elfenbein, H. & Walsh, J. 2009. Does it pay to be good? A Meta-analysis and Redirection of Research and Relationship Between Corporal Social and Financial Performance. Viitattu 17.4.2023. Artikkelin haettu: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1866371.

Mayor, T. 2019. Why ESG ratings vary so widely (and what you can do about it). Artikkelin MIT Sloan School of Management www-sivustolta 26.8.2019. Viitattu 16.4.2023. <https://mitsloan.mit.edu/ideas-made-to-matter/why-esg-ratings-vary-so-widely-and-what-you-can-do-about-it>.

Miller, N. 2022. ESG Score. Artikkelin Corporate Finance Institute www-sivustolla 14.12.2022. Viitattu 16.4.2023. <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/esg/esg-score/>.

Nordean tutkimus: Sijoitetut summat ovat lähes tuplaantuneet muutamassa vuodessa. 2021. Lehdistöiedote Nordean verkkosivuilla 22.6.2021. Viitattu 17.1.2024. <https://www.nordea.com/fi/media/2021-06-22/nordean-tutkimus-sijoitetut-summat-ovat-lahes-tuplaantuneet-muutamassa-vuodessa>.

Paasi, M. 2020. Vastuullisen sijoittamisen tärkeys ei näy vielä naisten sijoitusvalinnoissa. Artikkelin Nordnet Bank AB:n www-sivustolla 20.01.2020. Viitattu 10.4.2023. <https://www.nordnet.fi/blogi/vastuullisen-sijoittamisen-tarkeys-ei-viela-nay-naisten-sijoitusvalinnoissa/>.

Pantsu, P. 2023. Näihin yhtiöihin nuoret sijoittavat – katso, miten mieltymykset poikkeavat koko kansan lempiosakkeista. Artikkelin Ylen verkkosivuilla 9.6.2023. Viitattu 17.1.2023. <https://yle.fi/a/74-20034621>.

Puttonen, T. & Puttonen, V. 2021. Vastuullinen sijoittaminen teoriassa ja käytännössä. Aaltoyliopiston julkaisusarja Kauppa+Talous 4/2021. Aalto Yliopisto Finance. Viitattu 6.3.2023. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-64-0528-5>.

Räsänen, J. 2023. Vastuullisuus ja ESG-raportointi murroksessa – mihin yritysten on varauduttava?. Artikkelin Procounor www-sivustolla. Viitattu 17.4.2023. <https://procounor.fi/blogi/vastuullisuus/>.

Silvola, H. & Isotalo, K. 2022. ESG, kestävä rahoitus ja vastuullinen sijoittaminen. APV-sijoitustutkimon materiaali Aalto University Executive Education Oy:n www-sivustolla. Viitattu 6.3.2023. https://www.aaltoee.fi/media/aalto-ee-documents/apv-tutkinnot/apv_esg_oppimateriaali_la-cc-88htien_02062022.pdf.

Silvola, H. & Landau, T. 2019. Vastuullisuudesta ylituottoa sijoituksiin. Helsinki: Alma Talent.

Suomalaiset sijoittavat entiseen tapaan sodasta huolimatta – sosiaalisen vastuun merkitys kasvaa. 2022. Uutinen Nordea Bank Oyj:n www-sivuilla 17.11.2022. Viitattu 10.4.2022. <https://www.nordea.com/fi/uutiset/suomalaiset-sijoittavat-entiseen-tapaan-sodasta-huolimatta-sosiaalisen-vastuun-merkitys-kasvussa>.

TCFD Recommendations. N. d. Artikkelin Task Force on Climate-Related Financial Disclosures -verkkosivulla. Viitattu 16.1.2024. <https://www.fsb-tcfd.org/recommendations/>.

Varpula, A. 2023. Kansainväliset normit ohjaavat vastuullista sijoittajaa. Artikkelin Finsifin verkkosivuilla 2.6.2023. Viitattu 17.1.2024. <https://finsif.fi/kansainvaliset-normit-ohjaavat-vastuullista-sijoittajaa/?sfw=pass1705516565>.

Vastuullinen sijoittaminen ja omistaminen. N.d. Pörssisäätiön sijoituskoulu osa 6. Pörssisäätiö. Julkaistu Pörssisäätiön www-sivustolla. Viitattu 6.3.2023. <https://www.porssisaatio.fi/sijoituskoulu/vastuullinen-sijoittaminen/>.

Vastuullinen sijoittaminen pähkinänkuoressa. N.d. Finsif.fi. Viitattu 5.4.2023. <https://finsif.fi/vastuullinen-sijoittaminen-pahkinankuoressa/#:~:text=Yleisesti%20ottaen%20vastuullisessa%20sijoittamisessa%20tunnustetaan,ja%20pyrit%C3%A4%C3%A4n%20huomioidaan%20ne%20p%C3%A4%C3%A4t%C3%B6ksenteossa>.

Vastuullisen sijoittamisen markkinaselvitys 2022. 2022. Markkinaselvitys Finsifin verkkosivuilla. Viitattu 5.4.2023. <https://finsif.fi/vastuullinen-sijoittaminen-suomessa/>.

Vilka, H. 2007. Tutki ja mittaa: määrällisen tutkimuksen perusteet. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Vilka, H. 2021. Tutki ja kehitä. Jyväskylä: PS-Kustannus.

Virtanen, P. 2023. Sääntely kirkastaa kestävyysvaikutuksia – tilannekatsaus kestävästä rahoituksen tiedonantoasetukseen. Artikkelin Greenstep Oy:n verkkosivuilla. Viitattu 16.1.2024. <https://greenstep.fi/artikkelit/saantely-kirkastaa-kestavyysvaikutuksia>.

What are the Principles for Responsible Investment. N.d. Artikkelin Principles for Responsible Investment -verkkosivuilla. Viitattu 16.1.2024. <https://www.unpri.org/about-us/what-are-the-principles-for-responsible-investment>.

Whelan, T., Atz, U., Van Holt, T. & Clark, C. 2021. ESG and Financial Performance. New York University julkaisu. Viitattu 17.4.2023. <https://www.stern.nyu.edu/sites/default/files/assets/documents/ESG%20Paper%20Aug%202021.pdf>.

Liitteet

Liite 1. Saatekirje

Hei,

Tällä kyselylomakkeella kerätään aineistoa opinnäytetyöhön. Opinnäytetyön aiheena on ESG-asioiden vaikutus nuorten sijoittajien sijoituspäätöksiin. Opinnäytetyö toteutetaan osana liiketalouden tutkinto-ohjelmaa Jyväskylän ammattikorkeakoulussa.

Kysely on lähtökohtaisesti kohdennettu nuorille (18–30 v) sijoittajille, mutta myös vanhempien vastaajien vastaukset otetaan huomioon vastauksia analysoitaessa.

Kyselyn vastausaika on noin viisi (5) minuuttia.

Kysely on anonyymi mutta siinä kerätään tunnistetietoja analyysin taustamuuttujiksi. Kaikki vastaukset hävitetään tutkimuksen toteuttamisen jälkeen.

Kyselyyn voi vastata 21.3.2023-4.4.2023 välisenä aikana.

Kiitämme jo etukäteen kyselyyn osallistumisesta.

Ystävällisin terveisin:

Antti Härkönen ja Venla Meriläinen

Jyväskylän ammattikorkeakoulu (Jamk)

Liite 2. Kyselylomake

1. Hyväksyn tietojeni käyttämisen yllämainittua tarkoitusta varten? *

- Kyllä
- Ei

2. Ikä? *

- 18-30
- 31-40
- 41-50
- 51-60
- 61-

3. Sukupuoli? *

- Mies
- Nainen
- Muu
- En halua kertoa

4. Elämäntilanne? *

- Opiskelija
- Työelämässä
- Työtön
- Muu

5. Korkein tutkinto, jota suoritat tai olet suorittanut? *

- Peruskoulu
 Ammattikoulu
 Lukio
 Ammattikorkeakoulu
 Yliopisto

6. Miten tärkeää sijoituskohteen vastuullisuus on sinulle?

	Ei lainkaan tärkeää	Ei niinkään tärkeää	Ei vaikutusta	Tärkeää	Todella tärkeää
	☐	☐	☐	☐	☐

7. Kuinka hyvin tunnet seuraavat vastuullisen sijoittamisen lähestymistavat?

1 = en tunne lainkaan; 5 = tunnen todella hyvin

	1	2	3	4	5
ESG-integrointi	☐	☐	☐	☐	☐
Poissulkeminen	☐	☐	☐	☐	☐
Suosiminen	☐	☐	☐	☐	☐
Aktiivinen omistajuus ja vaikuttaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Teemasijoittaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Vaikuttavuussijoittaminen	☐	☐	☐	☐	☐

8. Missä määrin hyödynnät seuraavia vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoja sijoituspäätöksissäsi?

1 = en hyödynnä ollenkaan; 5 = hyödynnän paljon

	1	2	3	4	5
ESG-integrointi	☐	☐	☐	☐	☐
Poissulkeminen	☐	☐	☐	☐	☐
Suosiminen	☐	☐	☐	☐	☐
Aktiivinen omistajuus ja vaikuttaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Teemasijoittaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Vaikuttavuussijoittaminen	☐	☐	☐	☐	☐

9. Kuinka suuren osuuden omista sijoituksistasi olet tehnyt vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoja hyödyntäen?

	0-20%	21-40%	41-60%	61-80%	81-100%
	☐	☐	☐	☐	☐

10. Mitä lähteitä hyödynnät sijoituskohteen vastuullisuuden arvioinnissa?

Voit valita useampia vaihtoehtoja.

- Yritysten omia vastuullisuusraportteja
- Ulkoisia vastuullisuusraportteja (esim. MSCI, Global 100, Morningstar)
- Rahasto-/sijoitustuote-esitteet
- Joku muu, mikä?

11. Mitkä näkökulmat ovat sinulle tärkeitä vastuullisen sijoittamisen päätöksiä tehdessä?**Voit valita useampia vaihtoehtoja.**

- Ympäristövastuu
- Sosiaalinen vastuu
- Hallinnollinen vastuu
- Ylituoton tavoittelu
- Riskiprofiilin parantaminen
- Joku muu, mikä?